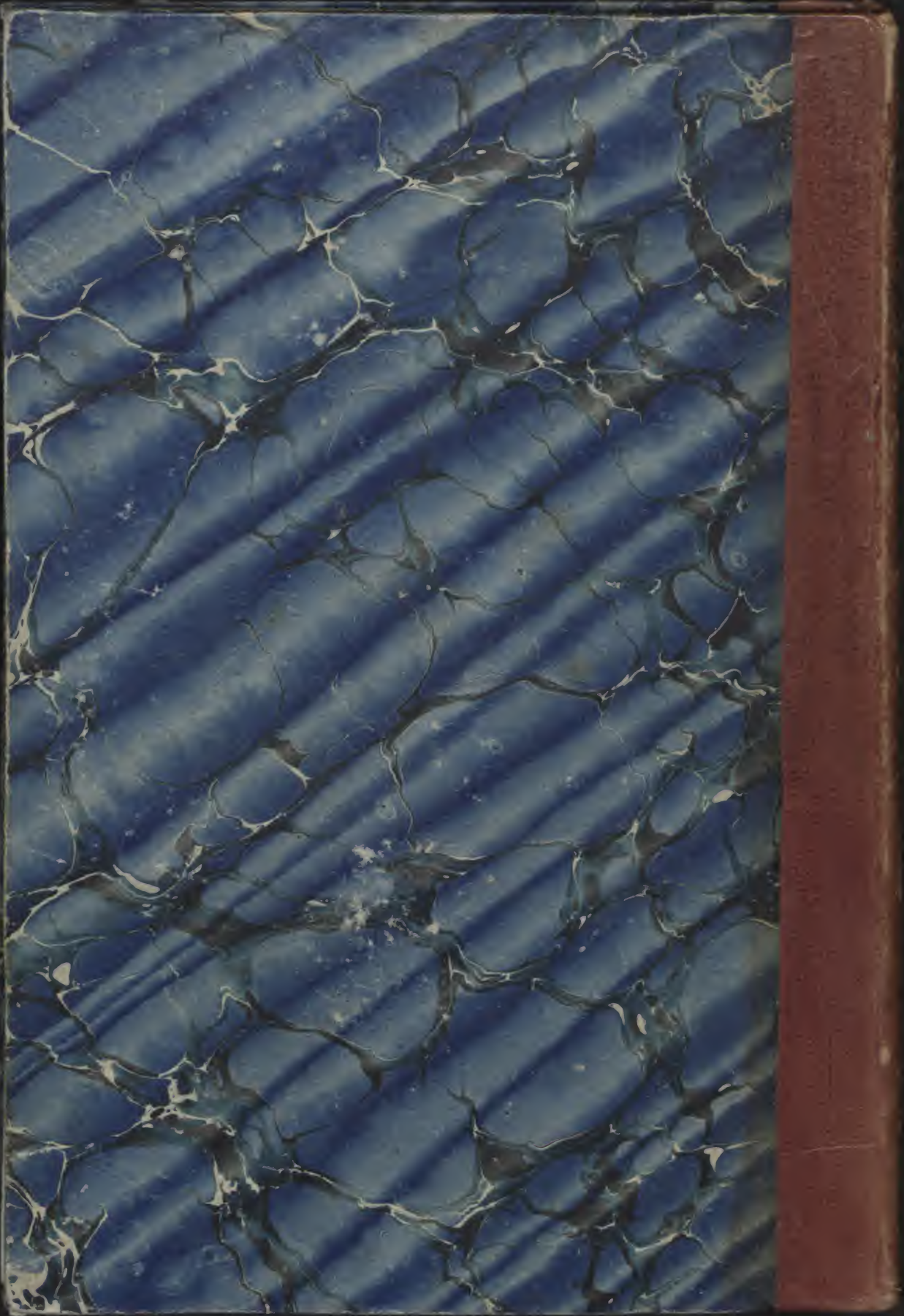

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. B.11

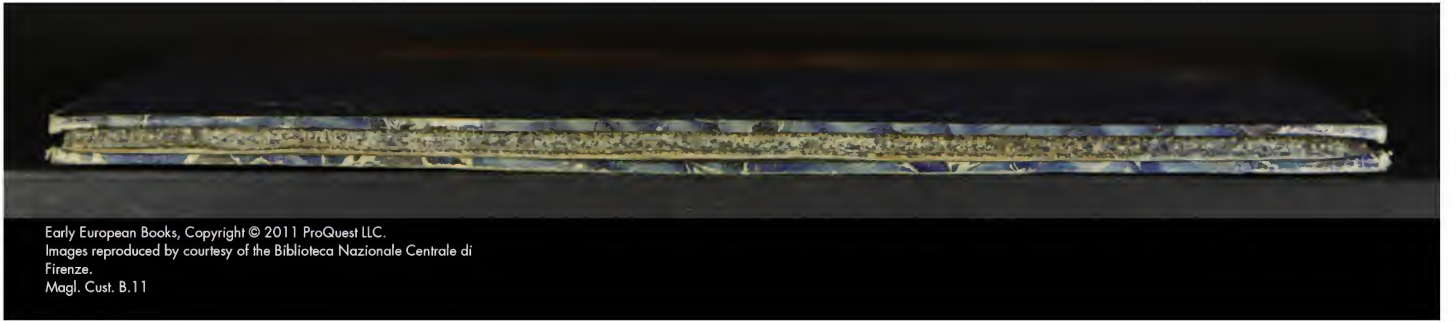

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. B.11

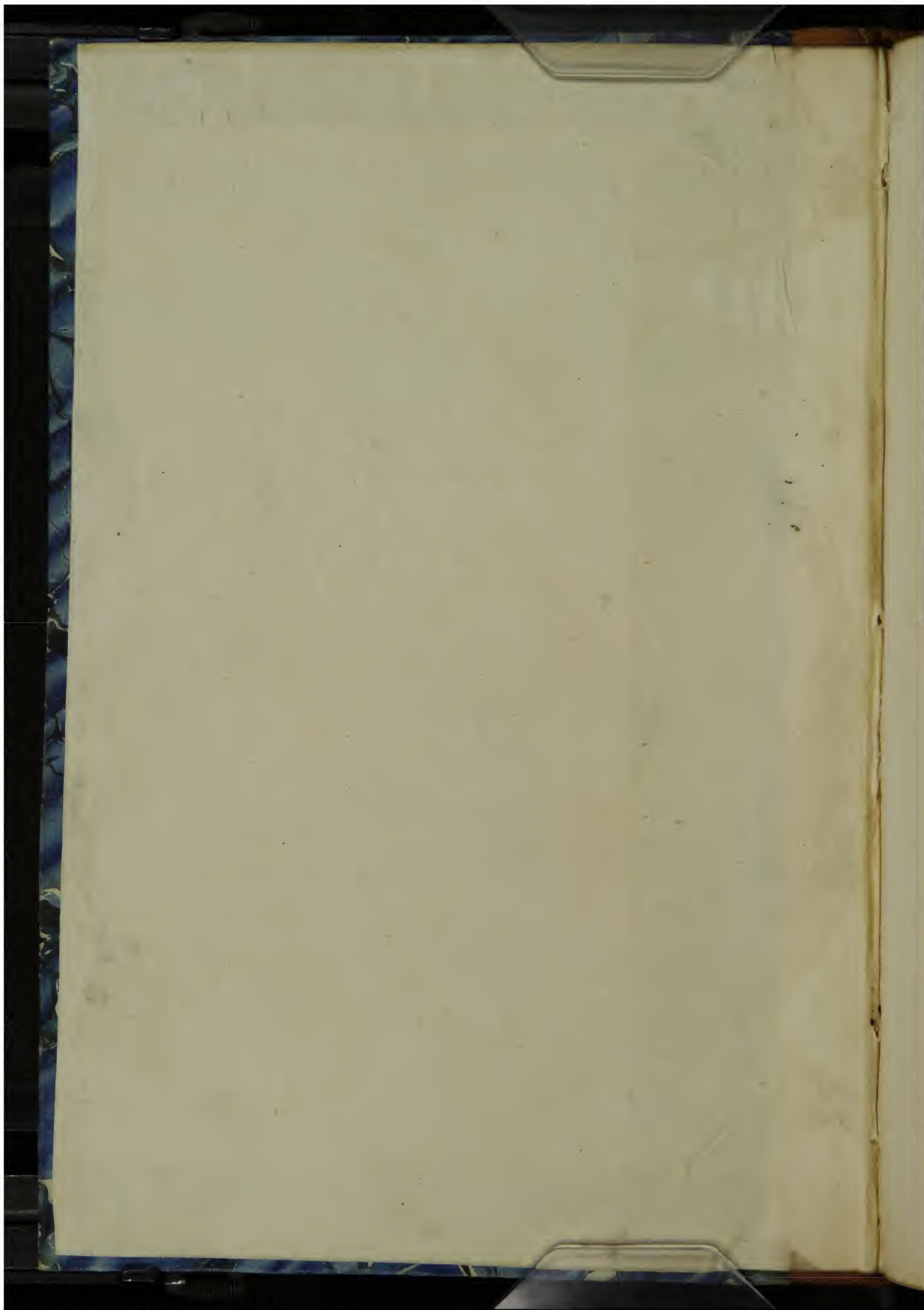

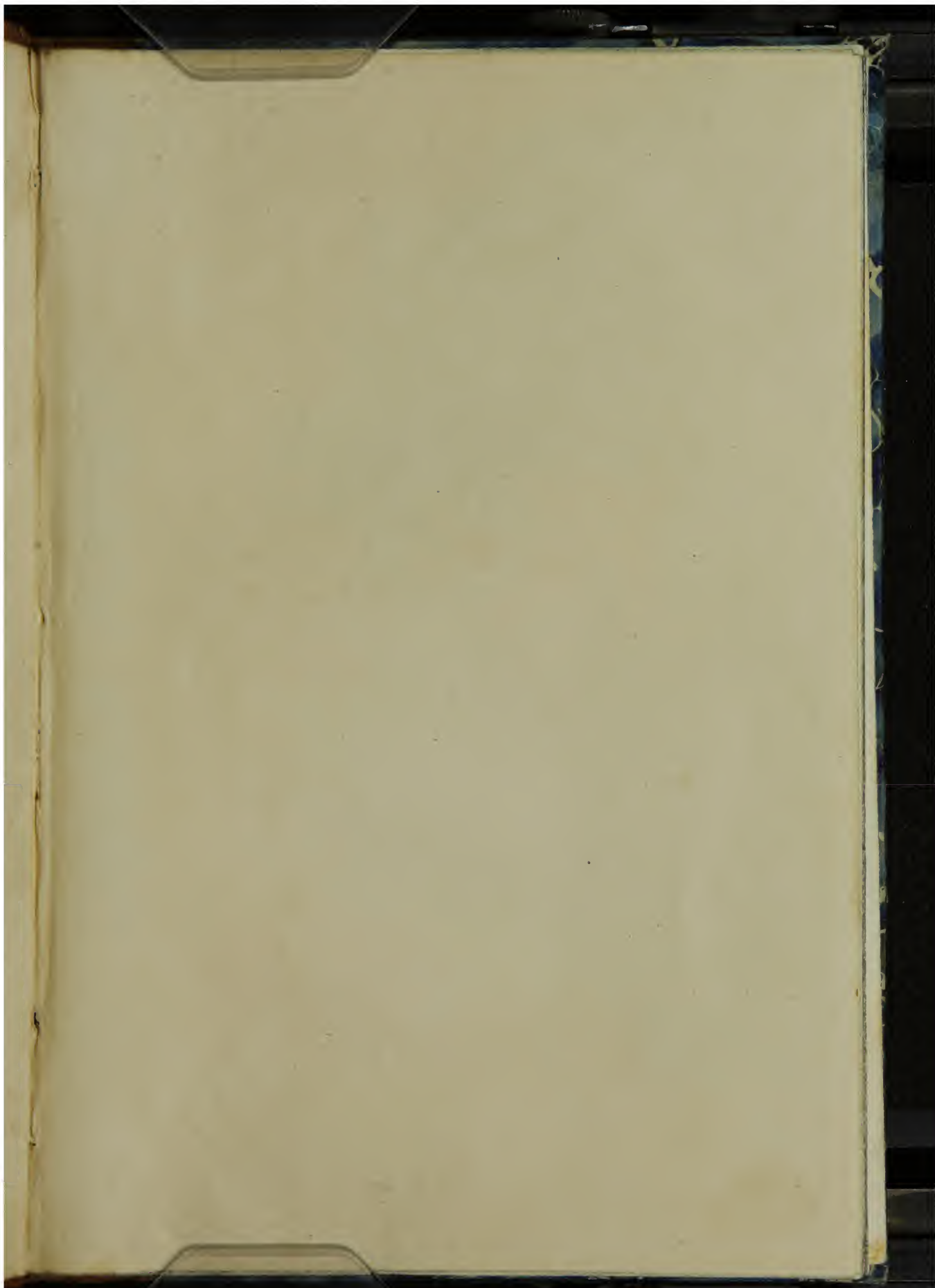
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. B.11

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. B.11

IOHANNIS NESII
FLORENTINI
ORACVLVM
DE NOVO SAECVLO

PER ORDINE
DELLA
CIVILTA' OVER DE

IOHANNIS NESII FLORENTINI ORA
CVLVM AD IOHANNEM FRANCI
SCVM PICVM MIRANDVLAM
ILLVSTREM CONCORDIAE
PRINCIPEM.

ONTVLI Me hoc quinquagenario per
actis Pentecostes solemnibus/ quodam
ueluti postliminio in ueterē academiā :
in qua factus est mihi obuiam Plato/ cū
eoq; platonici Aeneas: quorū alter leges suas e di
uino sinu decerptas spectandas nobis obtulit/ ac to
tis uiribus pensitandas: ut siquādo opus fuerit pro
uirili nostra/ Florētina res. p. melioribus temperare
tur & institutis & legibus. Alter uero diutius ī aca
demia uersatus: cū platonica diuinitate fœcūdior:
tum christiana ueritate potentior: tam docte/ tam
distincte de anima differuit: tam eleganter eius offi
cia/ mysteria/ leges prosecutus est/ ut ex eo sermone
compertū sit ad rem. p. capeffendam accedere posse
neminem: nisi prius quæ in nobis est: intraq; dome
sticos parietes/ cæterarum quasi typus ciuitatum/
īnotuerit atq; constiterit. Vbi nescio qua diuina for
te in eum incidimus locum: quo rogatus ab amico
Plato quatenus standum esse præceptis suis iubeat:
Donec inquit elucescat in terris sacratior q̃ homo
aliquis: qui fontē omnibus ueritatis aperiat: quem
deniq; sequantur omēs. Hic ego statim obtutu de
fixus ī uno/ grauissimæ huius lectionis cursum inhi
bui: anceps an diuinū. uerbū diuinus philosophus
diuinitus olfactaret. Nam & illud in hāc sentētiam

occurrit ab eodē/eodē forsitam'genio litteris com-
mendatū. Deum esse omniū mensuram: maxime
uero/siquis (ut ferunt) homo est. Hoc est: si deus
aliquis quandoq; fiat homo:ut ferunt:oracula ui-
delicet prophetarum. Astipulabantur etiam nobis
nō uacillantis fidei auctores: qui platonē ex eodem
quo Moses/fontē/pleraq; apud ægyptios hausisse te-
stantur. Diui quoq; Augustini auctoritas id facile
me adducebat/ut crederem:quandoquidem in aca-
demicis platoniorum dogmata affirmet/si pauca
excludantur/inter christianorū decreta esse recipien-
da. Et in eo quē de ciuitate dei inscripsit libro/ideo
ad platonicos se potissimum animū applicuisse con-
tendat: quoniam de deo summo & uero quāto rec-
tius q̄ ceteri senserint/tanto & illustriores habendi
sint & nostrorū cōmertio digniores. Neq; parū affe-
rebat præclara illa uox Labeonis Apuleiq; Platonē
prædicantium tum inter semideos tum inter deos
esse annumerandum. Contra uero more socratico/
quæ huiuscemodi auctoritates emoliri: quæ/ratio-
nes siquæ sunt/diluire labefactareq; possēt/me diu-
tius/citatis undecunq; testimoniis cogitantem ac ar-
gumentationes utrinq; cōgredientes colluctantesq;
nostra (ut sic loquar (libella metientē & interdū
ueluti scopulo inhaerentem/sensim altior quidam
atq; suauior p̄ sexquihō. ā somnus irrepsit. Et quasi
in ip̄a prima (ut ita dicam) somni nebula/ut de mo-
re plerūq; est/uerē præsertim atq; diluculo. Somnia
quædam ac oracula pacatæ per quietem menti sese
epate suggerēte obtulerūt: digna memoratu: digna
etiam tua cognitiōe/imo ni fallor/tui causa coelitus

excitata: Accipe igitur illa (tibi enim nuncupaui
mus/ & semotis arbitris in ipsa cōtemplationis arce
tecum si libet/ alius cogitatq; sensibus hæc imis
res est non parua/ reponere.

u IDIMVS ad coelum oculos extollentes /
cum nescio quo pacto in orbem illum quē
græci horizontat nos finitorem dicimus/
delati essemus. Vidimus inquā super ipso lunari
globo cum pleno integroq; esset ore ueluti in nym
bo uariis stellarum luminibus distincto/ stantem
in uestigiis hominem quendam: quandoquidem
uox hominem sonat: sed tamen diuinitus & su
pra hominem concionantem: uirgamq; uolatilem:
quam leua gestabat: huc illuc summa cum ratio
ne uibrantem. Dextra uero uiperinos / ni loci in
terstitium me decepit / dentes/ quasi alterum Cad
mum in aruis ubiq; serētem. Cuius capiti superemi
nere mihi uisus est fere ad perpendiculum Sol ipse
fons luminis adeo lucētis/ ut præter illum solarem
lucem ferat uel nemo uel iunonius Argus. Ab hoc
sole radiorum iubar quoddam deflectebat ī caput/
non minus rutilans atq; coruscans q̄ Phoebe phoe
beo lumine plena: Assistebat autem huic alatus qui
dam pincerna uersicolor sinistra manu aureum ca
licem tenens diuino undiq; nectare exuberantem.
Dextera uero dialis alitis pinnula liquore illo prius
circūlita concionantis linguam igneam atq; os ipm
suauiter demulcebat. Despicienti dein mihi ad hæc
humiliora/ uisa est quasi in medio mundi theatro

a iii

abacus quadā / quantū ex ipso iterlimitio coniiicere
potui siue cerussata: siue creta / ut mihi uidebatur /
Theffalica / quam argentariam uocant / delinita .
Cuius ābas extremitates binā phialæ mero / ut Ver
giliano utar uerbo / coronata / fatale quid portēden
tes onerabant . Medium autem mensæ tenebant pa
tentissimæ quadam lances pomis mihi hætenus in
uisis quasi blandientibus crustulis referatæ : quorū
singula / singuli qui aderant / aderat autem infinita
pene hominum multitudo quasi ad nundinas mer
catus spectandi gratia undecunq; collecta / auidius
comedebant . Inde uero ad ipsas phialas propera
bant : alter alteram ut fors ferebat / prius delibans .
Verum illud me diu ancipitem tenuit : q; qui alte
ram degustabat : alteram eiusdem forsitan notæ esse
coniiciens meracius ac temulentius compotabat .
Contra uero / qui alteram primum : alteram deinde
nauseabundus quodāmodo uix summis / ut aiunt /
labiis attingebat . Magna hæc & omnis ordinis tur
ba a concionantis illius ore prope diuino / pendere
uidebatur : in quo tanta uis erat : tanta dicendi facul
tas : tanta contentio : tantum robur : ut uerba ipsa :
Quid uerba dico ? ut portenta : ut oracula : ut sacra
menta / nō in funiculos illos quamplurimos / quod
de Hercule nugatur Lucianus / Sed in solares quo
dammodo radios supra naturæ uim conuersa / miro
quodam ordine atq; diuina adeo serie innumeros pe
ne & omnigenos homines in hoc ueluti orbis um
bilico uerberarent / alios angustissime sedētes alios
tumultuatim atq; uelitatim fluctuantes . Nam ex

illius ore micantia quasi fulgura opticos radios quo
in unum coibant offendētia / uias se se findebant in
ambas amboſq; ſuſpicientium oculos nouo lumi
ne partim & purgabant & roborabant: partim & ca
ligantes reddebant & hebeſcentes. Ex eoq; alios aſte
riſco obſignabāt: alios obeliſco. Quorum pars ma
gna theta: non nulli uero Tau in fronte diuinitus
gerebant impreſſum. Illis igitur quos Obelus / ut di
ximus: iugulauerat: quot quot erant & obſtructe
quaſi peſſulo aures & cæcutientes omnino oculi ue
luti lucioſi & nuſcitioſi euaserunt. Cæterum libet
rem accuratius licet paucis exprimere: & eo quo cō
ſpeximus ordine / ſumma ſaltem ſequi faſtigia rerū:
ut ex iis quæ nos pingui (ut aiunt) minerua coniec
tamus: tui cui facilior ad inaccessā nobis Palladis ar
cē patet aditus / quaſi ex diuina quadā cortina altio
res diuinioreſq; excudas ſenſus. Hi igitur ſimulac
ratorum ueluti fulmine iſti erant: cōtinuo quaſi
magicis carminibus humano depoſito amiculo aliū
alias ſeras referebant / circeis ueluti poculis obrute
ſcentes. Partim eni lupos: partim urſos: partim leo
nes: partim tygres Apellis quodāmodo aut Praxite
lis artificio exactius effingebāt. Strutos uero Came
los alii: Cameleōtas: Camelopardaliſq; Stelliōes /
nō pauci: phocas marinaſ. Crocodilloſq; lachrymā
tes æmulabantur. Nōnulli miluos: qdā accipitres:
coruos: cornicesq; noctuas aliqui: bubōes: upupas
& id genus animalia multa: multis quōdā numini
bus dedicata. Hi ne agnoſcerētur / aut Gigis anulū
aut galeam (ut inquit Plato) infernalem fruſtra de

a iiii

poscētes: relictā sua quisq; stationē terga uertebāt:
fugamq; arripiebant in lustra & latibula sua: atq;
obiter seu laqueos offēdebant & casses: seu in den
sissimis tenebris deuī errabūdiq; huc illuc sine du
ce in prærupta montium ruebant: pessumq; nullo
discrimine dabantur. Seu Gorgonis quasi inspecti
oculo in abiectissimos lapides: nullisq; urbis erigē
dæ structuris accomodatos conuertebatur. Nouū
est atq; inauditum q̄ elegāter illiusmodi (ut ita lo
quar) lucifugæ diuersas litterarum figuras diuersis
ueluti scanis imitarentur. Alii enim litteram facie
bant longam: quoniā trium litterarum deprehen
derentur: Alii breuem dimidiatāq; alii circulare
semicircularēq; pro suo quisq; ingenio: pro suo uo
to: pro suo merito effigiabant. Nec deerant qui de
tortam inuersāq; qui rectam etiam: quam numeri
principium dicunt: effingerent: quasi lineares duc
tus: quasi orbiculares flexus: quasi triāculares imi
tarētur anfractus: modo etiam rectos: modo obtu
sos: modo acutos: quos in ipsis litterarum elemen
tis recognoscimus: angulos: prout cuiusq; libidō
rapiebat: exadmūssim exprimētes. Qui uero suis
tantum genuinisq; uiribus freti sustinere se ignitos
illos radios defluentibus quasi oculis: posse iactā
bant: ac ueluti simiæ humanam præse ferre speciē
conabantur: aut luminibus statim capti: & quasi
talpæ ciliorū tegminibus obducti erant: aut tanq̄
haberent ceu lamæ oculos exemptiles suis in the
ca reconditis noctuinos induebant. Aut prout ua
ria erant ocularia specilla: quorū præsidio uteban

tur/ uaria: adulterata atq; deprauata concernebāt.
Nō possū sine stomacho referre quot & stomacho
abundent & felle/ quot sint: quibus quanto corda
concresecunt: tanto decrescat robur animusq;. Qui
bus lyen una cū risu tumescit: quibus etiam una
cum risu detrahitur: quibus pulmo animæ prælar
gus anhelat: letargum tamē merito patiētibus. In
dignum erat spectare alios iuuenali quadam petu
lantia linguam exertantes: alios diras/ fronte obdu
rata satyrice & inhumaniter imprecātes. Alios cla
to quodam supercilio nō nullorum innocentiam
debachantium more sugillantes. Vnguem alios
deperditæ nequitie magistrōs mediū ostendentes/
quibus iecoris fibræ sanie quotidie tabescentes quo
tidie renascebantur. Occurrebāt mihi præterea plu
rimi in æde Aesculapia ut uidebantur: alii alio mor
bo laborātes. Hi cardiaco: illi intercute: aliqui re
gio: ischiadico alii: quidam itherico: nō nulli para
lysi: mala scabie plures. Quos oēs iam iam Aescu
lapiō non placato aut in rogum expositos/ aut in
sarcophago absumptos tum deploratos omnino
atq; emortuos: tum agētes adhuc animam & semi
uiuos non expiatis non parētatis manibus/ huma
tos nescio an coaceruatos uix præ nimio dolore cō
speximus oculis una quodāmodo nictatione admo
tis amotisq;. Monstrōsa sane res & portentosa: quā
ut animus meminisse horret: sic & memorasse do
let. Quare iam ad eos/ quos ut dictum est supra/
stella ipsa decorauerat/ meliori auspicio ueniamus.

Asterisco igitur quasi diuini imperatoris sigillo ob
signatis/liquefacta etiam ulixea cara ab auribus de
fluebat:& ab oculis caligo ac ueluti Diomedea illa
nubes radiorum uel quasi Palladis medicamento de
cidebat. Quam ob rem hoc pacto illustrati:ac prae
stantioribus his duobus sensibus bene affectis/qua
si duobus disciplinae sapientiaeque magistris eruditi/
nudato capite:supplicesque tendentes ad sidera pal
mas/in eminentissimum illum solem quasi aquili
ni pulli primum figebant oculos. Quorum pupil
lae lineae instar pyramidum progredientes ac ue
luti acutum angulum iunctim conficientes/coele
stis lucis centrum pertingebant:ex quo tanta uis lu
minis undique emanauit:tanta splendoris copia cir
cumfluxit:ut eo animati atque edocti paulo post de
tracto felle:palpitante cerebro:decrecente corde:
& quod fere caret exemplo/etiam hirsuto:renes suc
cincti/castoras imitati/a solari illa luce quodamo
do tracti/ad eam nouellis quasi plumulis ultro de
ferrentur:ibi que tanquam in nido ambrosia nectareque
refecti elegantiores deinde robustioresque declinarunt
ad homines:nunquam tamen lumina deflecentes a
sole/sed retrouerso etiam uultu illum undecumque
fixis oculis obseruantes. Sol uero ipse illorum ra
dios suscipiens atque fouens uberores quasi faces
reddebat oratori. Mirum est quot & quanta myste
ria huiusmodi uerborum inuolucris contegan
tur. Sed quid ego noctuas athenas?aut quid Sus mi
nerua? Hoc igitur ordine radii illi diuini(captum

enim excedebant humanum) ab oratore in homi-
nes: ab hominibus in solem: ab eo rursus in orato-
rem fere triquetra figura certatim recurrentes: idq;
rursus assiduis uicibus / iisdemq; semper ardentiori-
bus repetentes / perpetuo quodam diuini splendo-
ris calorisq; nexu illos inuicem copulabāt: copula-
tos uero ac tam felici circuitu gestientes: tam singu-
lari munere donatos cum incredibili lætitia afficie-
bant: tum inconcussa / ut ita loquar / constantia mu-
niebant: ac ab omni suspicionē dissidii uindicabāt.
Tales igitur uiri tam miris purgati modis: tam no-
uo clarescentes lumine: tam gratuita roborati forti-
tudine in prata quædā uirentia atq; florentia fluen-
to quodam irrigata descendere mihi æquo passu hi-
lariq; uultu uidebātur. Ac sumpto libertatis pileo
urbem auspicato ingredi suam / eamq; afflictam ad
modum uendicare sibi: suscipere: adiuuare: diuinis
ubiq; legibus tueri: altissimis iactis fundamentis in-
nouare totam integrareq; illam ad exemplar super-
næ hierusalem omnibus ad unum lineamentis effi-
giatis: indole in uniuersum apposita / quantum fie-
ri potest / non dissimili: Simili autem specie / simili
causa / simili fine. Sed non datur adhuc / non licet:
non patiuntur scelera nostra archana hæc detegere /
uiuam hanc ostentare imaginem / ac solidā eminen-
temq; coelestis ciuitatis effigiē cuiquā palā facere.
Sed dabitur aliquando occasio / ueniet aliquando
tempus: quo hunc tam rarum / quem concepimus /
partum mature nobis emittere non denegabitur:
ac præsentī huic sæculo posteritatiq; omni consu-

lentes/nostro quantuluscunq; sit/rudi pennicillo
ex archetypo illo a quo nobis (fateor) laborandū
est/atq; omnino decidendum: rem. pub. ipsam de
pingemus deducemusq; exemplis ceteris emenda
torem. Quantum uero in præsens nostra euagari
potest oratio/qualdā ueluti crustas ueluti quisqui
lias colligam: ut aliquam adumbratam saltem ima
gunculam si non percipere omnino / at suspicari
pro tuo ingenio queas. Ea igitur primum ut de
more priscorum erat quasi amburbio lustrata adhi
bitæ suplicationes. Erepta non Marsiæ non liberi
simulachra: sed grande quoddam in aere suspen
sum gabalum uere libertatis symbolum. Huiusce
modi in illo ueluti cruore quodam iniustis uer
bis: Ego constitutus sum rex super syon sanctum
uestrum. Erecta publica ædes ac basilica undiq; con
camerata / in cuius testudinis apice tres erant qua Mi
nerua Athenis: qua Olympius in ælide iupiter / ma
nu celati dicuntur diuini exculpti proceres tria / si rec
te memini / aurea præcepta i publicum diuino quo
dāmodo ore proferentes. Sedens enī in throno gra
uior quidā princeps ab eo missus / qui parauit in iu
dicio thronum suum. Cherubicus
ueluti Coripheus. ex eius sententia qui sedet super
Cherubin. Seraphicus quasi tri
bunus ab eo qui ipsa charitas est / edoctus
E diuino sacrario depromentes / eam nobis uiuen
di rationem persuadere conabantur: in qua recte
quisque ut homo: rectius ut Angelus: rectissime
ut Deus degeret terris / a terrenis omnibus abdica

tus: & in hoc faculento concretoq; corpore quasi
lutea testa obductus: quasi cæco carcere clausus/ ui
tam quoad fieri potest/ imitaretur diuinā. Præterea
diuinissimi Imperatoris a secretis heroem quēdam
e coelo delapsum prædicabāt/ binas diuino nomine
afferentem tabulas: æneam alteram albo linteolo:
alterā auream coccineo panno obtectam: in illa ada
mantino radiō fatum: in hac argenteo stilo leges ci
uitatis scriptas diuinitus. Primam iam detectam:
secundam non dum. Sed expectare aiebāt de coelo
signum una uix peracta olympiade appariturum.
Interea uero Samiū quendam/ cui nomen erat ipse:
quem Apollinē: quem dei omnigenas uoces appel
lant/ candidatum/ capillatum/ aureo etiam foemo
re conspicuum/ nuper in eam ciuitatem ab inferis re
uocatum præcepta multa priuatim in magna quon
dam græcia celebrata uel symbola potius i uulgu
s iterū edidisse: quæ si acriori trutina pensitentur/ ora
cula omnino: si leuius & cutetenus hebescētī quasi
specillo contrectentur portenta esse fatearis: eaq; in
æs incisa ipsis parietibus/ ut de more fuit/ affixisse.
Qualia hæc sunt. In ædem sacram cum ueneris ora
to ilico. Figuram i primis & aram colito: figuram
.s. denariorum trium. Nudis pedibus rem diuinā
facito. Iuxta sacrificium ungues ne incidito. Ex iti
nere præter propositum templum ne adito. De my
steriis diuinis absq; lumine fileto. Super choenice
ne sedeto. Oleo sedem ne tergito. Contra solem ne
meito. Aduersum solem ne loquitor. Ab eo quod
nigram caudam habet/ abstineto: terrestrium enim
deorum est. Viam publicam declinato. Per semitas

ingreditor. Flantibus uentis ecchon adorato. Duo
rum maxime temporum curā habeto. Peregre pro
fectus ne redito. Stramēta semper colligata teneto.
Oneratis onus superimponito. Deponētibus non
adiicito. Inuia ne scindito. Dexteram nō omnibus
porrigito. Hirūdines intra domum ne admittito.
Dei imaginem ī anulo ne circūferto. Vnguium cri
niumq; tuorum præsegmina ne cōmingito. sed ī ea
despuito. Malacen herbā transferto. sed eam ne co
medito. Speculum ad lucernā ne spectato. Dextrū
pedem priorem calciato. Sinistrū priorem lauato.
Salem apponito. Stateram ne transilito. Iugum ne
transcendito. Coronam ne carpito. Recuruīs ungui
bus aues ne alito. Per deos ne iurato. Ignem gladio
ne scalpito. ne ue fodicato. Ensem acutū deuitato.
Cor ne edito. Cerebrum ne comedito. Panem ne
frangito. Quæ ceciderūt ne tollito. Sanguinem sa
xis operito. Rubeum aliquod ne suscipito. Ollæ ue
stigium ī cinere turbato. Fabis abstineto. Cibum in
scapham putridam ne ponito. Cantibus ad lyram
utitor. Albis gallis parcito. Sacros pisces ne gusta
to. Animalis uuluam ne uorato. Cū lecto surges/
stragula complicato. corporisq; uestigiū cōfundito.
Hæc & huiusmodi plura passim legebātur ī triuiis.
Sed non possum in hac re spaciari longius temporis
angustiis & meo instituto circūscriptus. Non enu
merabo igitur spirantia deorum simulachra. i. præ
claros in ea ciuitate principes uiros. Non uiuentes
heroum statuas imaginesq; sine exēplo emendatissi
mas. non templa. non sacrificia. non quas opimas
& pinguiore q̄ consuerant. Astreæ mactabant ho

stias: non fortunam: fortunâsq; omnes percurram:
non imperia propagata: non imortale nomen: non
gloriam nullo unq; tempore defuturam: Nō ea tan
dem quæ ueluti ex Iouis gremio ad nos deferuntur/
bona triplicia. In destinatum hæc omnia tempus
differam: his tantū contentus ellogiis: quæ in publi
ca concione/ubi popularia habebantur comitia/ua
riis litteris ex mēte Dauid fuerāt exarata. In primis
enim postibus/ q; neminem fugeret/ propheticum
illud carmen prominebat maioribus quibusdā no
tis latino descriptū calamo. Hæc est porta domini:
iusti intrabūt in eā. Supra alterā uero ænea appende
bat lamina sandicinis litterarū apicibus uariegata.
Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo/ aut quis re
quiescēt in monte sancto tuo? qui ingreditur sine
macula & opatur iustitiā. Ad dexterā deinde ingre
dientium supra subsellia legebatur & illud tenuissi
mis segmentis uermiculatū. Deus iudiciū tuū regi
da: & iustitiam tuā filio regis. Ad leuam aut in per
spicuo quodam (ut mihi uidebatur) achate aureis
guttis stellatū candicabat. Suscipiāt mōtes pacē po
pulo/ & colles iustitiā. Supra tribunal uero in frōte
pulcherrimo emblemate elaboratū respōsū: Educet
quasi lumē iustitiā tuā dñs/ & iudiciū tuū tanq; me
ridiē. In postico at/ rutilāte chrysolito ipressū. Orie
tur in diebus tuis iustitia & habūdātia pacis donec
auferatur luna. Fastigium demum suspiciētibus of
ferebatur optatissimum illud paruis quibusdam cā
dētibus testulis quasi litteris in gyrum circūductis/
ex eoq; tanq; e celo perpetuitatem pollicentibus. Po
nam in sæculum sæculi semen tuum / & thronum

tuum sicut dies coeli. Verum si humū despexeris/
occurreret tibi in pauimento maioribus crustis tessel
latum illud Dauidis uerbum. Os iusti meditabitur
sapiētiā & lingua eius loquetur iudicium. Lex dei
eius in corde ipsius & non supplantabūtur gressus
eius. Sed hæc nimis multa. Nescio quomodo pue
hor uel iuitus & quo magis ad calcem propero: co
magis repellor ad carceres. Sed quis i hoc tam lato:
tam uberi: tam florido campo nō libentissime uaga
retur? Quis ex hac tam rara tamq; absoluta re. p. di
scederet non inuitus? in qua nō politica modo ani
mos mollient/ afficientq; uirtutes. Nō purgatoria
modo ab ipsa nos eximent perturbationū officina:
molestiarumq; omnium seruitute emancipabunt:
Sed purgati admodum & defecati animi quasi rerū
potiti & humanarum affectionum pene obliti ipsis
exemplarium uestigiis toto pectore excubabunt: to
tis uiribus inhærescēt. O foelicissimam illam diem:
o beatissimos illos ciues/ quorum iam moenia sur
gunt: o patriam ab omnibus gētibus exoptandam:
in qua Seraphicam charitatem: Cherubicam uerita
tem: Thronicam æquitatem pro uirili quisq; sua cer
tatiū æmulabuntur: i qua & imaginatio intelligē
tiæ: & intelligentia diuini luminis pedissequa se se
regi suo addicent: in eiusq; sententiam tanq; fidelissi
mæ ancillæ iurabunt. Verum si uno uel argumen
to uel exemplo hanc tam absolute undiq; emergen
tem: tam mirifice se ad sydera extollentem/ rem. p.
intueri tibi cordi est: Contemplare quæso eas/ quas
ante ingētem illā & ab omnibus nationibus obte

statam/inundationem/ Athenas Pallas condidit/
tum apud græcos unas:tū apud ægyptios alteras:
quas Plato ipse non harū modo/ sed omniū ciuita
tum acerrimus scrutator:decem qui extāt libris/to
to est pectore æmulatus. Verū parum dico:nimis
decido:insulse nimīū paruis cōponere magna con
tendo. Sed:uenit modo ī mentem illius:quam ma
ximus ille propheta uidit/ciuitatis supnæ:ipsa est:
si recte omnia circūspicio omnino ipsa est. Vidit.n.
sanctam illam ciuitatem Ierusalem nouam descen
tem de coelo:a deo paratam:sicut sponsam ornatā
uiro suo/ in cuius lumine ambulabunt gētes:& re
ges terræ afferēt gloriā suam & honorem in illam.
Hæc ipsa est:ipsa inquā est:in qua noua facta sunt
omnia. In qua pueri omnes triuiatim uicatinq; se
nes diuino illo munere exultantes sybillino quo
dāmodo afflati spū suis qsq; modis ubiq; cōcinūt.
Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo.
Iam redit & uirgo:redunt saturnia regna
Iam noua progenies coelo demittitur alto.
Sed iam obmutescat de re.p.nostra:in qua tanq̃ in
amoenissimis illis hesperidum ortis satis superq; ab
errauit:& ad ea quæ sequuntur bono omine tran
seat oratio. His omnibus nō sine uehemēti uariaq;
perturbatione primum:mox non sine maxima lati
tia gaudioq; perspectis forte fortuna in concordiam
tuam oculos conuerto:quantūq; acie consequi pos
sum prospiciēs/uideor mihi uidere Cygnum quen
dam inter coliculos apii latitantem:Et quoniā ar
gēto personata facies erat/minus distincte & modu
late canentem. Id mirās substiti:radiumq; e concio

b i

nantis ore ad eum: quasi sagittam ad scopulum de
stinatam diligentius obseruauit. Radius ille igneus
percutiebat quidem os eius: sed quoniam opertum
id erat: nihil præter calorem afferebat. Calor autem
quasi per utranq; aurem penetrans glutinum omne
atq; audiendi obicē liquefecit: adeoq; in intima exti
maq; diffusus ex assidua repcussione cōcaluit: adeoq;
efferbuit / ut laruulam illam argēteam quasi carcā
dissoluerit. Sicq; aperto capite detectaq; i frōte asteria
genuina luce candicāte ardebat quidem ipse deside
rio uidēdi: quem acceperat / e regia solis diuinitus
resonātem. Statimq; erupit in uocem illud prophe
ticum uario modulatu sapius recinens Reuela ocu
los meos domine / & considerabo mirabilia de lege
tua. Quo semel atq; iterum repetito: ecce grandior
quidam atq; diuinior radius coruscat: ecce purgat
oculos: ecce illustrat: atq; adeo / ut perstrepētem an
ferem / anser enim is erat / qui modo cygnus uide
batur / in uerum canorumq; olorē transformarit.
Qui ardoris luminisq; quasi duabus alis scīpm ex
tollens: nouis undiq; radiis circūfusus: egregius cō
cionantis amulator euolauit in solem: ibiq; omnia
lustrans: omnia circumspectans: omnia contemplās
cygnus ipse: uere cygnus in auguriis nautis gratissi
mus ales: Cygnus ipse periclitantibus omnibus op
tatissimus deuolauit i ktus: preco diuinitatis: my
steriorum nuntius nouandorum: archanorum in
terpres: eo præclarius iocundioriq; uocis flexu diui
na promulgans: quo citius abiturus: Dulcia enim
defecta modulatur carmina lingua Cātator cygnus
funeris ipse sui. Tandēq; ad constitutam horam se

auētori cōdītōriq; suo mactans / relictis plumis adhi
bita prius expiatione ī solarem regiam delatus est.
Sīmeonis illud ellogium prācinēdo / diuinū quen
dam & inauditum hactenus / temperās nomon Sil
uaniq; melo lōge suauiore. Nunc dimittis seruū
tuum domine secundum uerbum tuum in pace.
Hāc ego animaduertens ac ex tanta rerū fantasma
tumq; uarietate uix compos mentis existens / uanā
hāc omnia atq; irrita fore censui (possunt enim som
no cōniuentes astimatione rationeq; uti) neq; fidē
uisis auētorandam duxi : nisi (quod est de more Ro
manorum in auguriis) secunda firmarēt : & quæ at
testata apud priscos dicebantur / priora attestarētur.
Qua de re Maronianos illos uersus / qui licet lōge
antea exciderant : tamen nescio quo pacto mihi sese
ultro obtulerūt / nō sine maximo stupore protuli.
Iupiter omnipotēs precibus si flecteris ullis
Aspice nos : hoc tantū & si pietate meremur
Da deinde auxiliū pater / atq; omnia firma.
Quibus dictis / extēplo apparuit oculis nostris uer
miculus quidā ex ossibus medullisq; parentis in ara
bia / ut dicebant / ortus : indeq; pullus effectus iusta
primū patri reddidit : tum nidum ipsum in solis ur
bem detulit / in araq; deposuit. Cum huius alitis uī
ta magni fieri cōuersio anni pdebatur / plurimarūq;
significationes tempestatū syderūq; indicari eo prae
sertim die quo solare numē arietis domicilium tem
plūq; itrarit & collustrarit. Hāc ego uidi auē in ipsa
solis regia excubātē : in leonis capite renidētē : rostro
suo nūc rugientis feræ rictū morsicātē : nūc blāditiis
quibusdā ac ueluti exobsculationibus demulcētē :

b ii

nunc mellitis (ut ita dicam) offulis depascentem :
Humi tamen aliquādo prostratam aduersum solē
intueri contemplariq; ex eo penitissima quaq; archa
na / & in ipsis penetralibus gestire mirum i modū &
conquiescere. E regione uero sex / ni me fallit nume
rus / mihi uisa sunt aquilæ : aquilarum sex genera /
ut ex magnitudinis colorisq; diuersitate conicci / re
ferentes. Omnes hæ / unaquaq; pro suo captu / in ip
sum coelestis lucis solem certatim dirigebant intui
tum. Sed ceteræ nimio splēdoris appulsu allucina
tæ deficiebant. Vna tantū ad gagatem lapidem ocu
los expians ut clarius firmiusq; solem ipsum cōtue
retur / se nubiū tenuis altissime crexit. Hæc alis euec
ta totum illud spatium qua pluitur & ningitur / ul
tra quod cacumē nec fulmini nec fulguri locus est /
in ipso / ut ita dicam / solo etheris & fastigio hyemis
aliquantis per sedem posuit. Quo loco refocilla
ta ales / collectis dein in præcordia uiribus / id effesso
quodāmodo alarum remigio / passis (ut aiunt) uelis
i solis regiam i phoenicis nidū se se extulit : Vbi am
bæ simul iunctæ identidemq; cocuntes innumeros
pene pullos phoeniceum simul aquilinūq; ingeniū
exprimentes pepererunt : Sparsimq; per uniuersum
orbem delegarunt. Qui & ipsi nutu clementi ueli
ficatas alas quo destinabantur conuertentes / pendu
liq; superne circūuentes ad salutarem predam uice
fulminis corruerāt : eamq; alacres maximo cū plau
su acclamationeq; feliciter reportabāt in solem.
In hac igitur tā noua : tam abstrusa diuersarū / ut ita
loquar / silua rerum diutius uersatus : tantaq; illarū
magnitudine tanq; fluctu obrutus : ac totis animi

uiribus destitutus / tandē ad me rediens nihil mihi
reliqui faciundum putauit: donec quæ i hac ueluti
mixta mysticaq; cōmoedia occupato sensuum prin
cipio obscurius confusiusq; conceperam: sub nube
saltem nō thracio / ut dicitur / cōmento: sed recta ra
tione interpretarer. Statimq; / quod nō solum chri
stiana sed omniū nationū heresis usurpat / quodq;
præsentiſſimum i omni difficultate remediū est / ad
implorandum diuinū auxilium opemq; i tantis te
nebris petendam me cōuertit: Seuerinū suis etiā car
minibus imitatus.

Da pater augustam menti conscendere sedem:

Da fontem lustrare boni: da luce reperta

In te conspicuos animi defigere uisus.

Disiice terrenæ nebulas & pondera molis:

Atq; tuo splēdore mica. Hæc fere dixerā nō sūmis
ut aiūt / labiis enatantia: sed ab imo pectore reuoca
ta: Cū subito ex illo ueluti iterlimitio leniter deue
hor in planitiem quandam suppositoq; thorulo di
scumbentium more confideo: statimq; recluso qua
cancer Mercurii cliens oritur coelo: aus illa martia
paruula quidem: sed in auspiciis (quod pōtificales
apud Romanos idicant libri) pculdubio magna:
cui Saturni filium nomen dedisse ferūt / ex aula illa
coelesti ad nos circūuolitat: applaudit: subsultat:
adulaturq; quasi salutans. Illicq; in patula quadā
cupressu subsidēs / ad cuius umbram degebant oēs /
tam grādi tāq; articulata uoce nostris auribus into
nuit / ut si eā nō uideas / esse negabis auē. Utinam in
quit daretur tibi facultas / ut mecum pariter alarū
quasi adminiculo i sublimem illum thronum per

b iii

uolares: ubi archana hæc: ubi mysteria: ubi certissi-
ma quotidie panduntur oracula. Videres enim
uno luminum ictu: uno intuitu uniuersi seriem:
diuinæ prouidentiaæ leges: quas & in cœlo fatum:
& in terra fortunam temere appellatis/ & quasi in li-
bro quodam syderco omnium sæculorum mensu-
ram ordinemq; ac omnium rationem idearum in
diuina quodammodo idea perspicui tanquam spe-
culi centro prospiceres: omniumq; merita beatorū
in illa ueluti Aristophanis aut Chritolai libra ap-
penso examinataq; internosceres. Videres quid tua
ista motoria portēdat uel tragœdia uel mystica po-
tius comoedia: quæ personæ: qui actus: quis finis.
Videres imaginem tuorum temporum/ tuæ ciuita-
tis progressum: atq; uniuersæ istius futurae calamita-
tis instantisq; procellæ exitum euentumq; quasi in
picta tabella ipsis oculis usurpares. Sed non est di-
uinæ iustitiæ sanctum dare canibus/ neq; puram an-
gelorum escam præbere impuris hominibus ligu-
riendam: sed hiis tantum quos æquus amauit lu-
piter: aut ardens euexit ad athera uirtus. Tibi uero
Nesi tuis adductus precibus degustatiunculam sal-
tem aliquam non denegauit deus ille deorum: qua
mens aliquando tua ueluti toto se se proluat au-
ro. Quam ob rem quemadmodum mortales Re-
ges coruos interdum & psitacos nuntios mittunt
humana uerba conantes. Sic immortalis ille/ quem
mortalis nemo uidit unquam/ imperator coelestis/
misit me picum non sine ratione picum/ si auis in-
genium auguriumq; aduerteret: misit me inquam

ad te non omnia quæ tibi tam uario somnio conti-
gerunt/enarraturum: neq; enim adhuc tēpus postu-
lat: neq; tibi foret operepretium: sed allaturum po-
tius quandam ueluti isagogen ad aperiendum ali-
qua ex parte ueritatis aditum: quam uere philoso-
phus ille (sibi præsertim) in horrendo antro latita-
re profitebatur: et cygnum illum quem modo ui-
disti per acliue illud iugum uolitare in solem: Cy-
gnum inq̃ illū/ostēdebat aut quasi digito teipsum
ex fratre nepotem subito illic diuino exortum mu-
nere/qui ad nos celeri gradu pperat: ad hoc fatale
proeliū excitaturū: ad hāc militiā: a qua ego discessi
pene miles nutu Dei aduocaturum: eoq; tandem
auspicato ducturum: ubi longarum est meta uiag-
Vides ne igitur/ut mandata exequar/sublimem il-
lam stellam: conspicuam semper/occiduam nun-
quā: quam uos arcton appellatis: ea genuina qua-
dam ui magnetem trahit/suspenditq;. Magnes ue-
ro simili instinctu ferrum submouet/sibiq; asciscit.
Non secus diuinarum stellarum fons ipse diuinus
sacerdotem ipsum ac prophetam suis radiis ad sese
erigit deducitq;. Non secus sacerdos prophetaq;
Deo plenus/ferreos populos: hoc est /indomitos/
efferratos /immanes sibi copulat / unitq; semper, no-
uo quotidie lumine recreatus. Vides ne præterea
solem illum coelestem? Queadmodum ipse ab
omni suo puncto in omne quodammodo punctū
perspicui corporis/ lumen infundit. Corpus uero
perspicuum/quēadmodū mutuatū a sole lumē/ab
omni quoq; suo pūcto susceptū lumē/quantū in se

b iiii

est/in fuscipientem influit. Sic & sacerdos ipse/dei
minister/hominum dux diuinos suscipit radios/di
uina mysteria christianis ceteris pro uirili sua imo
pro nutu Dei tanq̃ ex adyto traditurus. Quæ quo
tidie tanto præstantiora concipit/quāto purgator
est:tanto diuiniora parturit/quanto sapientior:tan
to salubriora e diuino penu depromit/quāto Deo
propinquior antiquiorq;. Tanto autē Deo propin
quior/quanto magis uos omnibus uelis equisq; ad
meliorem uiuendi frugem conuertit:Christianam
semp̃ fidem/quod sua potissimū interest/aliouin
periclitantem/a qualibet iniuria utiq; asserēs. Hunc
igitur sacerdotem Dei ministrū/diuinorū interpre
trem proculdubio credas (neq; uana fides) eum esse
quem uidisti in ipso rerum humanarum confinio/
ardentissimo illo solari lumine circūseptum:quem
audisti extinctam fere ueritatis lucem toto pectore
excitantem atq; adeo promouētē. Quem fama est
& uero uerior/in urbē uestram quasi Italiae centrū
diuinitus destinatū. Vnde christiana fidei ueritas:
unde diuinitatis lumen emanare possit uberius.
Eum esse inq̃/quem tu non modo de facie nosti:sed
quem quotidie alloqueris:quotidie magis magisq;
examinas:Dei sacerdotem:Dei seruū:Dei mini
strum:Dei nuntium. Cuius ego uitæ sanctimoniā:
doctrinam:sapientiam:relligionem:diuinationē:
aliaq; plura:quæ in eo tam excellūt/ut nescias quæ
cui præstet/siqua modo præstat/& non unaquaq;
omnis in se numeros habet/uirutum genera:maio
ribus quasi theatris recenserē:nisi sapientissimi quip
pe ac non despicabili auctoritate uiri/& ob singula

rem probitatem multiplicemq; disciplinam nunq̃
fatis laudatī / fufius omnia latiusq; prædicaffēt. Ve
rumenimvero ne delegato mihi muneri deesse uī
dear : neue meum in colenda amicitia noſtra offi
cium deſideres : ne ue cognationi noſtræ Nepos ca
riſſime quātum in me eſt non faciam ſatis : perſtrin
gam breuib; quæ occurrent : & ut quæq; in men
tem uenient / ita in confuſam quodāmodo ſiluam
congerā tumultuatim ac deſultorio / ut ita loquar /
ſermone.

¶ Ferrarienſis igitur Socrates philoſophiam quæ
de moribus agit / diutius exulante : reuocauit in
urbem ciuitatq; reſtituit : uitiorum caſtigatō acer
rimus : uirtutum laudatō grauiffimus. Vir in iudi
candō integē : in docendō facilis : in diſputandō
ſubtilis : in ſcribendō grauis : in contemplandō lyn
ceus : in uaticinandō diuinus. Non popularis auræ
cupidus : non rumuſculorum ſectatō. Gloriam pu
tat / apud homines eſſe ingloriū : præſecturas etiā rel
ligioſorū quaſi onus æthna grauius abhominatur .
Inuſtas ſibi immerito calumnias nō a quo ſolum /
ſed lato animo fert. Iniurias non modo non ulciſci
tur : ſed obliuiſcitur : non modo obliuiſcitur : ſed
præmiis proſequitur. Omnium hominum nihilo
ſecius eorum qui de pomeriis & triuiis oblati : de la
pide empti : de ſphæriſterio quodāmodo ſūpti dicū
tur q̃ eorū qui de regno uocati : de aula præcipali aſci
ti : de philoſophorum ſcholis delecti ſunt : amiciffi
mus. Amicorum poſtremi æque ac primi ordinis
omnium ſtudioſiſſimus. Inimicorum uel in cupe
dinis foro & in ganeis pernoctantium : ex diuino

ēdicto amantissimus. Solitudinē amat: nunq̄ tamē
minus solus q̄ cum solus: neq; minus ex eo apud se
habitans: neq; magis ex eo extra se ambiēs: q̄ apud
populū iussu dei concionetur. Christianā uitā exē
plar: quā prādicat esse benefacere & mala pati. Sed
quid plura de moribus? Christi est ī omnibus æmu
lator egregius: ī cuius (ut ita loquar) palestra nunq̄
ut dicitur / extra chorum saltare deprehensus est. q̄
uero in orando sit uehemēs: in monēdo efficax: in
consulendo liber: in agendo prudens. Testis est res
p. uestra Nesi: quā / si uerum fatear / tantum illi de
bet: quantū ulla tempestate ne alteri quidem. Scio
me hoc loco ridendi deridendiq; ansā prābere mul
tis: quos & mente & pedibus in eā iam dudū cūctis
bonorum suffragiis explosā sentētiā isse nouimus.
Tum q̄ nulla possit ad nos rerū uestrarū cognitio p
uenire / cum tēporū omniū gesta uno intuitu: uno
speculo: pro nostro arbitrio diuino in lumine con
templemur: Tum q̄ nos hoc nostro sermone secta
ri potius studia partium q̄ ueritatē ipsam arbitren
tur: cum tanta non intelligāt: quāta de hoc homi
ne in rem .p. uestram extare promerita uel cōmini
scimur / ut ipsi ferunt / uel ut nos / & pbamus & prā
dicamus. Hinc rident deridentq;. Hic detortis nu
tibus confusurrāt: subsannat: cachinātur. Sed heu
miseri. Nō uident interdiu noctuā / quia allucinan
tur: non uident bubones / quia caligant: non uidēt
ululā / quia cæcutiunt. O miseras hominū mētes /
O pectora cæca. Veb uobis qui non uidetis: ueh uo
bis qui ridetis ridiculi / ad uos enī se nunc uertit ora
tio / quorū risus utinam paulo post uel sardonius

non sit: uel sub persona fletus/ uel etiam in propa-
tulo. Quid & uos toruis inspicitis oculis inuidi?
Quid Rhinocerotis contrahitis nasum increduli?
Quid helleboro dicitis opus est sapiētes? quorum
nihil est supercilio superbius: cur nō potius mithri-
datico antidoto? Resipiscite quæso omēs: Resipisci-
te si uiri estis: & quod coelites ipsi fatentur/ uos ho-
muntiones/ quod magno uestro beneficio experti
estis/ nō diffitemini. Non ne iā solo adæquata ubris
foret: non ne (liqueat saltem inter nos) non ne euer-
sa ciuitas: nisi fatales hīc faces amouisset: nisi uos su-
pinos adhuc & recinctos ex eorum faucibus (quorū
crudelitas uix uestro sanguine poterat expleri) edu-
xisset incolumes. Actum iam esset de uobis concla-
matum: deploratum omnino: nisi hic: quem uos
impudenter nimium æquum seianum appellatis/
libertatem uestram reuocasset ab inferis. Reclamēt
aduersarii quantumlibet: exsibilēt tepidi: euomāt
uirus serpentes: tamen ita est: in promptu res est: te-
stimonio non eget. Dabit is/ & in perniciem uestrā
dabit aliquando manus obtrectatores. Dabit is &
uos herbam phariseorum superbum genus atq; scri-
barum. Quis enim nescit hūc districtos iam ad cæ-
dem ciuium gladios/ euaginos iam in uestrum iu-
gulum barbarorū enses/ euocato iam tutelari Deo
sua tm̄ opera cōpressisse. Quis nescit instātē iterum
atq; iminentē fluitātī nauiculæ uestræ pcellam: hūc
modo ī puppi sedentē: hoc est in contēplatione ipsa
sedatis sensibus exorantē: modo per transstra discur-
sitātē m: id est actiuosa & oposa munia obeuntē a ue-

stra ciuitate pepulisse. Non deerant qui imperium
licitari / qui auctionari contenderent. Mibi credite:
hac omnia anteq̃ essent in eo i quo semp sũt omnia
studiosius speculati: Non deerat / prob scelus / tanta
ne uos tenet obliuio / tanta caligo: Non deerant qui
uestram promercari libertatem & quasi nũdinari cu
rarent: Et tamen hic rem tam sapienter in uerbo do
mini composuit: tam praelaram operam nauauit:
ut cum illis ad uotum non successerit / partim ad cõ
mune bonum publicamq; salutem totis se uiribus
conuerterint: partim quasi auro tolosano ditati iter
breuia & syrtes errabundi iam iam facturi non iactu
ram modo: sed naufragium uideatur. Accipite hac
quæso æquis auribus / ac boni consulite. Vero sunt
ueriora. Luce sunt clariora. Hic dein discordias di
remit: urbem sedauit: ciuilem pacem cõstituit: obli
uionis legẽ ut apud athenas Trasibulus / obtinuit.
Prouocationes ad populum diuino etiã iussu mul
tis reflantibus & i medios sæpe fluctus reiicientibus
persuasit. Hic patriam suo restituit filio: populo. s.
ciuilemq; administrationẽ ciuitas uniuersa recepit.
Hac qui negat / sui compos nõ est. Hac qui dānat /
ex libidine damnat / non ratione. Prætereo quantos
progressus fecerit illius opera omnis iuuetus: omnis
atas: omnis sexus: omnis populus: Prætereo quæ le
ges: quæ decreta: quæ plebiscita sancita sũt illius cõ
filio ad tuendam rem. p. ad honestadum imperiũ:
ad conseruandam libertatem. Quantas leges imor
talis Deus statuit populus huius uiri suasu? ut abo
lerentur inimicitia: ut uitia omnia penitus auellerẽ
tur. Quãtas pposuit senatus? ut extirparẽtur cõspi

rationes: ut iuuenes mulieresq; melius informaren-
tur: quibus qui refragantur preterq; q; manus affe-
runt patriæ: multis se m̄cipāt calamitatibus. Dies
me deficiat si uelim singillatim quæ ipse diuino &
numine & nomine gesserit / recensere. Nosti tu Ne-
pos Nosti tu Nesi qui experti estis: q̄ sit improuida
q̄q; lubrica adolescentiū ætas: & q̄ facile malis arti-
bus impingat: quæ flagitia ipsa non minus ad sese
trahit / q̄ / ut græcum est uerbū / cæcias nubes. Et ta-
men ita repressit: ita cursum ibibuit eius ætatis: ut
non singulis diebus lineā duxerint: sed quod est in-
credibile dictu / Atheniensem Polemonem imitati
una tātum aut altera oratione duos illos / quos Pla-
to appellat contrarios atq; amentes consiliarios uo-
luptatem. s. atq; dolorem in continentiam constan-
tiamq; conuerterint. Id tam salutare uobis: q̄ quod
tātum a deo est. Id tā Deo gratumq; quod Deo gra-
tissimum exhiberi potest sacrificium. Simplicitas ue-
ro ipsa cordis: in qua rudimēta omnia & incunabu-
la uirtutis reperiūtur / primarius illi panis erat: Sim-
plicitas itē corporis cultusq; nobis adhuc aura ue-
scētibus / secūdarius omnino ac cibarius. Quotidie
d̄ illis agebat: quotidie nos ad tutissimū illud paup-
tatis asylū tanta interdū orationis ubertate: tāto q̄si
uerborū torrente rapiebat: ut uel Codro ipsi uel ho-
merico Hiro quandoq; inuiserim. Iā illa stoicorū
apathia & indolentia nō paucis meo quoq; tēpore
familiaris erat. Iā plures quorū ego ut p̄iceps fuerā /
ita grauiores dedi poenas. Iā plures inq; paulo ante
uel effeminata quadā mollitia liquecentes / ad mar-
tyriū paulo post / si opus fuerit / accīcti. Plures qui

apis aculeum sine clamore ferre non poterant / cu-
piunt modo uel Phalaridis tauro tanq̃ aurum igni
examinari. Mirū est quantā habeat energiam cōcio-
nantis uox: quantū robur: quātos neruos. Non ta-
men ex eo q̃ unguentatus niteat sermo: q̃ lucer-
nam oleat: non ex eo q̃ luxuriat: q̃ lasciuiat: q̃ ue-
luti comatus insurgat. Quid eīm affert phalerata
oratio: nisi lenocinium? Quid ephippiatus sermo
nisi iposturā? Quid uermiculata dictio & uariis (ut
ita dicam) tessellis uariegate: nisi insidias: nisi presti-
gia? Decipiūt psape: circūueniunt: mentiūtur: im-
ponuntq; etiā popello personatæ quædam (ut sic lo-
quar) uociferationes & turgidæ illæ concrepātibus
buccis ac ampullosæ pclamationes insciā plebecu-
lam & plus ceteris q̃ sibi fidentē blandiēdo ludifi-
cant. Tria sunt quæ fidē conciliāt: quæ psuadent.
Vita dicentis: orationis sobrietas: rei ueritas. Quis
enī ferat adolescētē illū / ut est apud Plutarchum /
libet enim interdum uti alienis exemplis / in senātu
de honestate & cōtinentia uerba facientē: coenantē
ut Crassus: adificantem ut Lucullus: loquentem
uobis ut Cato? Quis ferat censores illos pulpita-
rios: quorum cum uita mirabiliter pugnat oratio?
In hoc autem uiro tria hæc ita cobarent: ita natīua
quædam iunctura connectūtur: ita genuina quadā
cultura simul coalescunt: ut in illo uitæ sanctimo-
niam: sermonis castitatem: rei ueritatem uno etiā
foetu ortas esse nemo sit sanæ mētis qui eat inficias.
Est igitur illi fuitq; semper non fucatus sermo &
medicatus: sed purus simplexq; nō lucubratus &
affectatus: Sed tamen non neglectus & sobrius: nō

uerbosus & laciniosus sed modicus atq; si opus fuerit etiam laconicus non elaboratus sed castus sed pudicus sed prae textus. Quo genere & ueritatis lumen clarius elucescit & persuasio ipsa tenacius inhaerescit. Hinc Alcibiadem nuda illa Socratis quae Periclis luculenta oratio magis mouit atq; affecit. Nitor praesepae uestris exemplis .i. a uobis iam diu in usum uel ab usum potius receptis non quod nostra infirma sint minusq; habeant ponderis. Sed quod agrotantibus uobis minus iocunda sint quae suo pte ingenio sunt iocundissima. Vtor etiam interdum uobiscum praesertim loquens uestro sermone ut uestro saltem sermone ad nostros uos alliciam mores quos si quando imbibetis ac constanti quadam affectione prosequimini quantum praesens delectant ista uestratia tantam tunc nauseam concitabunt. Sed nimis iam euagati sumus eo unde deflexit redeat oratio. Sunt igitur illi uerba non ueluti calamistro cincta sed animata flammea aculeata ab imo pectore eruta ad imum spiritum penetrantia. Hominem ipsum quo uult admirabili quadam uis & uolentem ducentia & nolentem trahentia. Et quid mirum? insidet eius labiis persuasionis Dea Pitho illa .i. sic enim libet interpretari flamma illa diuina toto pectore ardens ac igneus ille uigor coelestis quo uiuus est sermo Dei atq; efficax quo penetrabilior est omni gladio ancipiti. Admirabilem uero scientiam multiplicemq; philosophiam siue eam quae de moribus est siue quae a natura emanauit siue eam quae quasi in manu habet uniuersum

coelum: siue eam: quæ uniuersum orbem radio me-
tita est: ita tenet: ita possidet: ut & i lycio antistes:
& in academia nō cādidatus modo & initiatus: sed
etiam professus esse uideatur: altissimos sæpe Plato
nis Plotiniq; sensus exquirens. Et in astrologia ma-
thesiq; omni nihil probet quod alii improbent: nihil
improbet quod alii probēt. Testis ego esse possum
qui in his/ quos parturiens obii contra astrologos
libris/ eius sæpe sum & cōsilio & iudicio adiutus.
Diuinorum aut scientia qua ueluti aurea quadam
catena in coelū trahimur/ pro ancilla utitur. Chri-
stiana uero theologia: qua ueluti supremo scholarū
Iacob gradu in coelū ascendimus/ pro domina atq;
magistra. Relinquo ius imperatoriū. Relinquo pō-
tificium/ in quo quantū excellat: quantūq; in ea re
omnibus prosit: tuum. Nesi testimoniū citamus:
q habere illud i ore/ sæpe solebas. Ille solus sapit: cæ-
teri uelut umbræ uagantur: quiq; igenue fatebaris
debere te quidem multis/ sed hoc plus nemini. Ve-
rum quid plura de doctrina scientiaq; sua: quæ i eo
tam mirabiliter adoleuit: ut nihil iam omnino ne-
scire: & tamē tanta cura studioq; est/ ut nihil omni-
no scire uideatur. Nō decet mētiri hominē quenq;
longe minus christianæ religionis professorē. Extra
omnē autem mendacii suspicionē est dei nuntius.
Nihil itaq; addo: nihil eleuo: nihil amplifico. De
sacris uero litteris/ quæ suæ partes sūt/ melius est ta-
cere q̄ pauca dicere. Hæc est sua arena: suum regnū:
omnia tenet: omnia sensa: plura etiam q̄ quæ hæte-
nus elicitæ sunt/ callet. Feci ego sæpius periculum/
neq; sine maxima admiratione. Ita. n. aperuit nobis

scripturas ut euāgelicum illum peregrinum / quan-
tum sibi fas erat / ad normā imitaretur: unde cor no-
strum gliscebatur & exardebat in nobis. Sacros oēs co-
dices: sacra uolumina: sacras paginas: ita quotidie
scrutatur: ita medullitus interpretatur / ut si uera
est Cabala: quā nos p ingenii nostri facultate a per-
petuae obliuiois iniuria asseruimus / ei eueniat quod
Cabalistis: q̄ omnem .s. scientiam: omem doctrinā
etiam futurorum inde possit aucupari. Scribit prae-
terea soluta oratiōe pluscula: scribit multa diuino
dictante numine uel mihi uni uel paucis omnino
nota ad destinatum tempus editurus ī lucē. Scribit
metro diuinas odas & id genus alia: ut equis / qd
dicitur / uel isq̄ generi cōsulat christiano. Quae oīa
tam eleganter / tam erudite praestat: ut cuncta in eo
ueluti singula / summa esse fatearis. Suos uero cōmi-
litones: qui eo duce diuino stipendio praellantur /
quotidie exercet nō modo statis / sed subcisiuis etiā
horis: oratione: meditatione: lectione: studiis disci-
plinisq̄ omnibus: ut nulla sit ex earum orbe quae ci-
clicae uocantur / in qua praestātes nō adhibuerit prae-
ceptores. Sunt qui operam hebraicis impendunt lit-
teris: qui graecas callent: qui latinas una cum lacte
matris suxisse uidentur. Sunt qui uniuersas scriptu-
ras / alii aliter pro suo captu irruminantur. Tyrones
primo ac iuniores eas imbibunt: mox litterarios ex-
primunt sensus. Robustiores aut ac sacerdotio insi-
gniti altiores paulo & tropologicos. Veterani alle-
goricos: Emeriti anagogicos e cœlesti sinu decerpūt
atq̄ enarrāt. Ipse ita corrigit / ut eum ament: ita lau-
dat / ut admirentur: ita docet / ut docti antea nihil

C I

se scisse fateantur. Ita hortatur omnes ad omnia / ut
currētibus ipsis ea adhibeat calcaria: quibus accēsi/
dū unū sequuntur / assequātur & oīa. His armis in
structi / ea uita purgati atq; affecti pmissum sibi cōli
tus lumē expectant atq; paraclitum: quo magistro
proelia cū hostibus ineant: manus cōserāt: uictoriā
cōparēt: prādā reportent: atq; nullo diruti are: sed
quotidie pcedente descriptū sibi talētū promerean
tur æternum. Sed quid? hoīs hęc sunt: quis rara / ni
groq; simillima cygno / nō tñ supra conditionē ui
resq; humanas. Non hęc mirari / sed probare: sed
laudare: sed honeste prosequi soletis. Illud est su
pra uos: illud est sine controuersia diuinum: q̄ ip̄e
quasi altera phoenix ad regiam diuini solis puolat:
indeq; uobis non modo oēs oīs generis uirtutes:
non modo quæ Lya & Martha / quæ Rachel & Ma
ria e diuinis fontibus hauserunt / in uulgus protu
lit. Sed ex ipsa diuina cortina multa uobis promul
gauit archana: ex ipsa altissima abyssō: ex ipsa inac
cessa luce / lucem uobis attulit futurorum. Cogita
tionesq; aliquando hominum etiam in abditissima
mente recōditas: quod tantum Dei est / lynceis ocu
lis introspicit: ac intus & in cute noscit: & si res ita
fert / fraternis etiam monitis reprehendit. Hoc nō
nisi Deo geniti potuere. Accipio in hoc merito fidē
a uobis: tum quoniam expertus loquor: tum q̄ ex
tra omnem culpā aleam positus seducere aliquem
aut circūuenire nec uolo nec possum. Esset praterea
nefas non testari illud e coelo aditum: quod publi
ce tam frequenti tamq; secundo populo renuntia
uit: picū uidelicet ipsum e cuius ore uerissima hęc

fluit oratio/post suum a uobis discessum/purgari
primum/plecti/expiari:expiatum uero paulo post
ac ut ita dicam/defecatum ad superos euolaturum.
Sed nolo esse longior in re diuina. Diuinorum interpres
Beniuenus non minus uere quam docte in eo/quod nup
edidit opusculo/locupletissimus testis est. Et constantissima
illa quae indies altius agit radices/fama declara
rat quam apertum habeat aditum ad diuina: quantumque
sibi pateat domus omnipotentis olympi. Et mirabi
tur quispiam/si christianam fidem insolubilibus infi
nitisque argumentis e diuino illo sacrario depromp
tis/tam aperto ostendit uero esse ueriores/ut quae
etiam sensui patent: oculisque nostris subiecta sunt:
quaeque prima a philosophis principia nominantur/
minus sint omnino uera. Extat eius aureus liber de fide
igne dictatus lingua: igneo descriptus calamo. Hunc
nocturna uersate manu: uersate diurna. Hic ieiunia
saepe edicit: mores renouat: preces effundit: ad omnia pieta
tis charitatisque officia exhortatur. Hic illud e coelo
descendit Fide tene: in ista orationibus: patientia roborare.
Vnum reliquo consulto: unum prudens sciensque propterea
feruore. scilicet ipsum/ardoremque in deum: in deum inquam crucis pati
bulo supra quam excogitari potest/de humano genere bene
merentem/in deum crucifixum: cui se uix ex ephraëbis egres
sum addixerat: deuouerat: dedicauerat. Quae enim
est tanta dicendi uis: quod tanta diuinum eloquentiae flumen
referre potest quae uidimus: quae expti sumus. Excerptam.
scilicet aliquam e diuino pectore charitatis flammam atque
humano cordi affixam. Quotiens uidimus eum pra
nimio gemitu liquefcere? Quotiens uidimus eum
in lachrymas resolui? & quasi uerum holocaustum di

c ii

uino ardore cōburi? Quotiēs uidimus eū totis amplexibus/ totis artubus ad crucē reuolui / diuinos pedes deosculari / & a carceribus ad calcē lentam atq; sæuissimam domini necē inexcogitatis hætenus aculeis enarrare: diuinis undiq; sparsimq; pullulātibus mysteriis: Quā multiplex pathos mouet imortalis deus: quos affectus? quantū terroris incutit? quantū amoris exprimit? quantū mœroris inserit? Ferreus est: lapideus ē: e caucaso omnino / e silice natus: qui non eum sequitur: nō eum pro uirili assequitur. Vidimus illum & uiderunt omnes pranimio dolore tot ad celum preces effundere: tanto amoris impetu ferri: tanta contētione proclamādo agitari: ut uoce simul & anima iam destitutū esse putares. Quid igitur? Quæritis ne uirum bonū? ad hūc accedite: qui se omnibus semper præstitit bonitatis exemplar: cuius aures earum uirtutū (ut ita loquar) chorus: quæ uno frugalitatis nomine continētur / psallētiū tripudiantiumq; demulcet. Quæritis oratorē? adest qui omnes christiani oratoris partes adeptus est. Quæritis sapiētem? ecce qui omnes sapientiæ numeros adimpleuit: quem philosophorū Deum: quē diuinorum philosophum ut Platonem Cicero / sic ego appellare consuerā. Quæritis prophetā? habetis hunc cum in prædicēdis futuris ueridicū: tum in enarrandis prophetis / omnibus locis / omibus sæculis admirandum. Huius sunt axiomata: huius proloquia: non minus uera q̄ quæ apud sagram / ut est in ueteri prouerbio: imo q̄ quæ apud aram. Italiam barbarorum depopulatione deuastrandā: Florētinum imperium ambitione: perfidia: incōstantiaq; ciuium perī

clitaturū aliquādiu: tandem cū opulētia/potētia/
& gloriæ incremēto nomen uiresq; suas ppagaturū.
Romam ad iteritum usq; exterorum illuue detru
dendam. Ecclesiam ab iteritu diuina ope uindican
dam atq; adeo illustrādam. Maumethanos ad chri
stianam fidem uobis adhuc uiuētibus asciscendos.
Quile tādē omniū unū: pastorē unū. Hæc & hu
iusmodi plura passim protestatur fore q̄primū. Vn
de illud suū. Gladius domini super terram cito &
uelociter. Atq; item illud: Spiritus domini super
terram copiose & abūdanter. Hæc ubiq; pollicetur
sui etiam capitis animaq; periculo. Magna profecto
hæc & uestris sæculis phœnice rariora. Sed utinam
non in sancta dicam sanctorum: non in sancta ipsa:
sed in atria tantum huius coelestis templi ascende
retis: hæc enim quæ sunt per se quidem grauissima:
tipula leuiores putaretis. Prophetam enim hunc cer
neretis ueluti splendor firmamenti/refulgentem:
& quoniā cæteros ad iustitiā & fidē erudiuit ueluti
stellæ ī perpetuas æternitates emicantem. Sed in his
obtenebrescit aspectus hominū: in his humana he
bescit acies: in his uelut in solis deliquio uester defi
cit obtutus. Dicā tamē ego/ni sermo interdicetur/
quæ hisce oculis uideo. Quā magna: q̄ singularia:
q̄ diuina de hoc uno in cœlesti illo nondum uobis
explicato uolumine digito dei reperiuntur scripta:
quos prouentus: quos fructus: quæ miracula est in
uerbo domini facturus: quæ oracula: quæ pdigia:
quæ sacramenta editurus: quibus piaculis crimina
uestra expiaturus. Video ego iam legiōes hominū:
christianorum agmina/sacerdotum cuneos ex hoc

c iii

uno tanquam ex equo troiano ut uos dicitis/ ad fa-
tale proelium prodituros/ ad fidem recuperādam/ ad
terrenam etiam Hyerusalem tam diu a bonis
deploratam diuino munere capeſſendam exornā-
dāq;. Video iam Florentia omnia igneſcere/ omnia
ardeſcere/ omnia ueluti in ſolis quodammodo cen-
tro illuſtrari atq; accendi/ unde per uniuerſum am-
bitum ignita illa ſpicula/ ardentia illa miſſilia diuī-
nitus collineentur. Sed hæret aqua/ occluditur os/
mediaq; in uoce reſiſto/ Obmuteſcere cogor. Refer-
re non poſſum quæ & ingenium ueſtrum ſuperāt/
& ueſtram fidem/ bona me uenia audite/ mortuam
fugiunt & dedignātur informem. Intercepta igitur
ſunt quæ ſingillatim & particulatim uobis dicere
cogitaram. In uniuerſum autem hoc tantum ſcito
te/ hunc eſſe illū/ in quo tanquam in cardine totius
chriſtianæ eccleſiæ ſalus ſplendorq; nitatur. Hunc
eſſe ſane hominem/ ſed ab ipsis humanis affectioni-
bus uindicta/ ut ita loquar/ diuina penitus aſſertū
diuinisq; & quod plerunq; ſit/ interpolatis aſſlati-
bus ſæpius illuſtratum. Hunc tandem eſſe illū (ut
ſemel omnia complectar) de quo nuper e celo trini-
tatis noſtris auribus itonuit uox illa coeleſtis. Hic
eſt dilecti filii mei dilectus ſeruus/ ī quo mihi bene
cōplacuit/ ipſum audite. Quis erit igitur tam ini-
quus iudex/ tam ignarus rerū æſtimator/ qui neget
hac præſertim tempeſtate hunc eſſe hominem illum
ſacratiorē/ quem tu Neſi uidisti in lunaribus (ut
ita dicam) ſuggeſtis diuinitus perorātem/ & ī mun-
dana quodāmodo concione uniuerſos homines ad
ueritatē fidei reuocantē/ quē admirari quidē debēt

omnes: imitari uero aequae pauci possunt / ac nemo repre-
hendere. Et tamen non pudet ueteratores quosdam / os pro-
fecto durum & ceruicosum / hunc / hominem certe: quia
in corpore. Sed quoniam quasi extra corpus diuinis illi in-
teresse dapibus atque mensis accubere diuini saepe uidi-
mus / supra hominem interdum atque heros: non pudet inquit /
hunc non modo meritis suarum laudem defraudare proco-
niis: Sed aut repetundarum: aut abitus: aut peculatus /
aut stellionatus criminis incusantes tot cedere obpro-
briis: tot onerare conuitiis. Non pudet hunc citra amu-
lum sane si sapienter omnia perissentur: tam hostili animo
insequi: tam balba de nare / hoc est / tanta irrisione ca-
lumniari. Sed neque id mirum. Namque ut proclare Apuleius.
(Memini enim me in studiorum meorum tyrocinio lege-
re) peccatum semel / ut bonus quisque sollicitius cauet:
ita qui ingenio malo est: confidentius integrat: ac iam
de cetero quo sapientius: eo aptius delinquit. Pudor. namque
ueluti uestis / quanto obsoletior est: tanto incuriosius
habetur. Et audet propterea & perseverant adhuc scioli
quidam atque argutuli in corde suo: imo & in coronis
& in triuiis dicere non est deus: non est deus qui loquitur
in eo. Hi cum ardentiori inuidia disrumpantur / cetera com-
donant homini: ut in hoc illis fides praestetur maior.
Non est deus: non est deus qui loquitur in eo. Quae illu-
sio ista est? quae suggestio? quae demencia? Heu demen-
tes uos: heu uecordes: qui tam delusi estis ut delusione
ipsam inuertere tentetis: ac tantam apud uos depositam gra-
tiam interuertere non dubitetis. Exitus acta probat. Ab
euentu fide petimus. Expectate paululum. Sed uere qui
loquitur in uobis non est deus: non est deus noster: sed
alienus: sed ambitio: sed superbia: sed nequitas ipsa.

c. iiii

Ceterum in eo loquitur Deus ipse: animaduertite
opera sua / quæ opera Dei sūt: Et nemo exercet ope
ra Dei nisi qui ex Deo est: & qui ex Deo est / Deus
est in eo / qui loquitur uobis i filio & in prophetis.
Quousq; igitur irruitis in hominem / interficietis
uniuersi uos: tanq̃ parieti inclinato & maceria de
pulsæ: Quamobrem si uiri estis amici omnes poni
te quæso ridicula ista deliramenta: missas facite cō
menticias istas atq; aniles fabellas: omittite iam cō
tumeliosa illa cauilla: quibus uobis met / ut de tur
dela dicitur / uiscū paratis. Canite iam quæso recep
tui: ne in neruum erumpat uestra ista tam grandis
tā temulenta fortitudo. At res inq̃t ille / ad triarios
redit. Ad triarios? Falleris amice. Velitaris hæc pu
gna est / prælusoria est / & tanq̃ cytharæ dorum ꝑ cē
tio. Sed esto ad triarios. Ad uestros ne an nostros?
Si ad uestros: Videte quātum uobis imineat discri
minis. Illis enim uictis fugatisq; ea uobis remanet
spes: quæ sub iugum missis: quæ sub hasta uēditis.
Verum si ad nostros: Qui creditis posse uinci qui
Deo auspice semper fuere uictores? Sed cedo uincā
tur. Veluti hydræ capita reuiuiscēt. Milia milium
renascentur fulmina belli. Insurget enī tunc robur
imperatorium: Ingruet alata illa atq; fatalis legiō:
erumpet prætorius cuneus / qui cornua peccatorū
cōfringet: qui exaltabit cornua iusti. Cogitate ergo
q̃ ex iniquo loco certetis. Hic Scylla: illic Caryb
dis: Scopulus medius. Retrahte igitur uela: inhi
bete remos: neq; aduersus Deum / neq; aduersus na
turam tytanico more pugnetis. Desinite quæso fo
dicare nostros. Desinite tam importunum illis ne

gotium facessere: tam indignis probris maledictisq;
incessere. Non ne frustra niti (ut est apud Sallustiū)
neq; aliud se fatigando nisi odiū quærere / extrema
dementia est? Fauete precor (si quis locus est preci
bus) fauete linguis: siue potius si sapitis / siquid re
stat pensi / palinodiam canite: obprobria recāte /
stilum uertite: Et hunc de quo agimus uirum: nō
ut quendam ex annaliū memoria: sed ut quēdam
diuinum prophetam e coelo in prouinciam uestrā
delapsū obseruate: idq; tanq̄ amplissimū / quātū
hoc tempore conferri potest / beneficium Deo opti
mo maximo acceptum referte. Tu uero Florentia
licet in alea fortuna posita & in hoc tā incōstāti re
rum humanarum ludo ueluti in fritillo quodam
incoelix thesserarum iactus incumbat: licet in calcy
dico euryppo uerferis: Cōfide tamē si tua salus tibi
cordi est: Spera tamē / fidei stringe gladium: oratio
nis talaria nece: scutum patiētiae summe: nec tibi
metuas hilum. In fatis enim est: diuina lege cautū
est: exploratum: compertum: nō ex delphico: sed
ex diuino oraculo auditū quod de te et dixit et scrip
sit diuino nōmīe uates. Quia rectum est uerbum
domini & omnia opera eius in fide. Te. S. post illa
tria sexcentis antea saculis decantata calamitatum
genera: quæ iam iam ex pandoræ illius uase deuol
uuntur in te Italiamq; uniuersam / proelia: pestilē
tiam: famem. Te inq̄ post deploratam italiæ salutē
saluabit dominus ex ore leonis / & a cornibus uni
cornium humilitatem tuam. Deus ī medio tui nō
cōmouebitur: adiuuabit te Deus mane diluculo:
& semen seruorū eius possidebit te: & qui diligunt

nomen eius habitabunt in te. Vox exultationis & salutis in tabernaculis tuis, longitudo dierum in dextera tua, & in sinistra tua diuitiae. Filii tui sicut nouellae plantationes in iuuentute sua: filiae tuae compositae: circumornatae ut similitudo templi: proptuarum tua plena eructatio ex hoc in illud. Tale igitur uirum: tam rarum: tam praeclarum: tam ex parte humanae affectionum: tam a se cretis diuinis uaticinante: tantum denique christiana ubique gentium nutantis fidei interpolatorem: & lunaris ille globus nimbisque & iubar ipsum in capite, & os nectare ministrante Angelo delibutum, & radiisque multitudo illa oculos auresque audientium bene maleque afficiens indicabat. Idem si rem exactius perperdes secundo somnio confirmant quae de ortu profectusque auis illius phoenicis, scilicet distinctius conspexisti. Nam quid uermis ille ex ossibus medullisque parentis in arabia natus? nisi hunc a teneris (ut aiunt graeci) unguiculis ex cruciatibus neceque domini in ipsa religione renatum? Quid inde pullum iusta patri reddidisse? nisi hunc primam ingressum adulescentiam deo se uouisse liberatori? Quid nidum in solis urbem detulisse: in araque deposuisse? nisi sedem ubi plurimos esset pariturus filios, florentiae in cruce domini statuisse: in qua urbe, quod sole clarius est, regnat Sol iustitiae christus deus noster. Quid magni illa conuersio anni? nisi militantis ecclesiae conuersionem in nouationemque una cum huius uiri aetate coalescere? Notum est quid significationes tempestatum: quid leonis caput: quid Sol arietis aulam ingrediens sibi uelint. Christum, scilicet in urbem illam heruriam, cuius est horoscopus aries, cuius est typus leo, regem ascitum esse & cooptatum. Immo ut ue

rius loquar / asciuisse illam & cooptasse atq; ne peri
clitans nutansq; diutius labasceret hunc ueluti an
choram de superna prora quodammodo iecisse: cu
ius tenaci dente aduncoq; morfu alligans firmansq;
illam: mediis licet fluctibus iactatā: plurimo licet
uentorū turbine exagitātā: imobilē tamē ipsā incō
cussā semp & munitā undecūq; cōseruet: ac fouens
cōplectēsq; tueatur atq; defenset. Volatilē uero uir
gā hoc est caduceū ipsū ac satos dētes breuitatis stu
dio & / ut ait Maro / spatiis iclusus iniqs. prater eo /
caterisq; cū maior tēporis occasio postulauerit / eno
dāda relinquo. Sed nō est instituti mei neq; diuinī
præcepti singula singulis reddere adamussim: neq;
ad uiuū oīa refecare. Plura tu nosces / quasi uirgula
illa diuina suppeditari. Verum de horizōte nihil.
Ascēde tu q̄so Nepos tuo pte īgenio ad illū orbē: &
quæ ī eo ad hāc rē mysteriā lateāt / non sine admira
tione p̄cipies. Abacū uero illā quodā ueluti tecto
rio dealbatā: pocula duo: grādia uasa: poma icogni
ta: tūc maxime itelliges: cū humanæ uitæ conditio
nē / quæ plus aloes q̄ mellis hēt / accuratius pensita
bis: cū albis nigrisq; lapillis faustos infaustosq; dies
ānumerabis. Quæ uero ad auditores p̄tinēt / nihil
est ut ite preter. Nosti tu / si sapis / qd diuersitas sibi
uelit oculorū auriūq; qd ulyxea cara. Hoc ē nescio
an recte / qd sapientia humana. Nosti si uere solaris
es: qd diuersi radiorum effectus: Nosti quos appro
bet astrū: quos reprobet obelus. Nosti qd mortife
rū signū: qd īcēlix littera: qd nigrū uelit uitio præfi
gere theta. Nosti ēt Ezechielis testimonio q̄ sit salu
taris nota Tau: quomōq; icolumitatis symbolū. Mē
bra uero illa partim detracta: partī turgētia: partī de

crefcentia non carent exemplis. Euolue tu diuerso-
rum temporum hystorias: percurrere annales. Nam
quid ex hac ueluti aruspicina monearis? non erit nisi
operepretium cognouisse. De uariis autem prodigio-
sisque brutorum generibus uaria hominum ingenia
referentibus ne uerbum quidem faciam. Quicquid
enim in medium afferrem: id totum ex ea esset offi-
cina: cui si ut debes/utque iam facis/operam dabis:
in hoc quoque philosophiae genere non eris cuiquam
meo quidem iudicio secundus. Verum quid nouae
illae figurae: quas lucifugae ut diximus/ueluti petau-
ristae/ueluti schoenobates & funiambuli ad littera-
rum exemplar imitabantur/portendant: ut haec
nus inauditum est: ita & nostris temporibus inui-
sum & mutire uobis periculosum. Nimiis essem si
uel uno uerbo/imo uel una tantum littera/quid ex
multis illis morbis quasi ex aede libitina documen-
ti reportetis/innuerem. Nam & tu Nesi si bonis lit-
teris tinctus es & tu nepos: si philosophiae candida-
tus/ex uobis/inetipis facile assequemini. Triquetra
uero figuram: ascensum in sole: radiorum incrementum
decrementumque ac circuitum ipsum silentio praeteribo. Vos
ipsi si non obtusa adeo gestatis pectora: uestra poteri-
tis sagacitate uenari. Nec ad illam disputationem ag-
grediar: si tracti/quomodo sponte: si sponte/quomodo
tracti. Maius opus hoc est: longiorque quam sit praesentis
temporis/speculationem desiderat. Neque propterea Nesi
omnium est corinthum petere. Tuae. n. haec partes erunt
aliquam nepos. Tuam tibi reliquimus integram messem.
Sed uenio ad cygnum: ad cygnum illum iter caules infau-
sti illius apii/quo sepulchra coronabatur delitescere

tem. Qui oblecta primum facie: calore dein nō ab
re p utraq; aurē penetrāte/deposita psona: lumine
illustratus: ad regiam solis delatus: ad hoīes regres
sus/diuinorum interpres/humanorum uictor: deo
dicatus/deuotusq; in coelum demum tralatus est.
Quae omnia te non secus ac Platonem oloris pul
lus/in Socratis gremio plumescēs/te inq; nepos (ni
frustra uaticinium diuini docuere parentes) ueluti
digito praefigurant. Hae tu ipse tecum reputa: tecū
cogita: ad teipsum redi: & in hoc ueluti apologo ui
tam fortunamq; tuam tanquam in speculo contem
plare. Non est tibi opus interprete: nō hariole: nō
coniectore. Tu te tibi ipsi sis augur: foelix est augu
rium/si sapis: Sinistrum omen/si mens sana. Alias
me nūtio: me quasi nomenclatore ad nouissimum
tādem illud conuiuū te uocauit rex ille coelestis:
in quo de torrente uoluptatis potabit te: in quo lac
te & melle saturabit: alias iter docuit: ense clypeoq;
muniuit. Reminiscere quāso eorum sermonum:
quibus tunc homunculus ego te in utranq; /ut fere
bāt/aurē dormiētem excitabam: te exhortabar: sed
hesitāti/sed balbutientī lingua: At ex animo tñ/at
ex fide: licet alii aliter cōmentarentur. Sed conscien
tia mille testes. Scis tu me totū illud/quantulum
cunq; i nobis fuit/opereculae studiosissime adhibuif
se in te componendo/in te subleuando/in te e gre
ge eximendo. Nunc iterum uocalissimus ego a deo
missus pensum iam absoluo meum. Nunc uox ipa
clamantis e coelo: Para fili uiam domini/uiam sen
ticetis dumetisq; uitiorum obsitam falce peniten
tiae purga/uirtutum rastris atq; bipennibus aperit

doctrinarū stragulis exorna atq; tapetis. Rectas fac
semitas eius / semitas erraticas / semitas deuias atq; di
stortas tu quasi rubra linea dirige: tu uel prudentiæ
circino uel carpentarii exemplo fac rectas. Ecce adue
nit dominator dominus: signa ostendunt: prodigia
portendunt. Ecce fulminat Iupiter sauiente borea:
montes iam corruunt: decidunt colles: tumescunt
æquora: increbescunt fluctus: & horrēdis ubiq; mu
gitibus æstuat omne fretum. Ecce ingruit uentorū
turbine iëxorabilis procella: Ecce sæuit naufraga un
decunq; tempestas. Quid? non ne uides / quē hespe
riæ undæ tyrānum appellatis / ignei solis dominatu
opprimi? Non ne uides omnes de gradu deici: omnia
disturbari? Iam mala inuadunt omnia malos: præse
temq; intentāt omnia mortem. Tu fili gratuito mu
nere selectus a Deo / arrige aures: præsto sis: diuinis
pare mandatis. Vrge iam urge equum tuum per bre
ue huius uitæ stadium: ac quo te fata ducūt: hoc est
quo numina uocant / dirige gressus. Ecce iterum
diuinus redit. Apollo / atq; coelo demittitur al
to: quo iterum uocaris ad pugnam: immo ad uictō
riam. Iterum uocaris ad laborem / immo ad trium
phū. Iterum uocaris ad prædā: immo ad gloriam.
Ecce iam ad nouum illud sæculum per uarios casus
diuino te nomine uoco: Ecce iam per tot discrimi
na rerum ad auream illam ætatem excito: quæ pre
tiosior cæteris purgatiorq; / non rubigine non ue
tustate exedetur: non igne comburetur: Sed amo
ris flamma exardescens / tanto beatior futura quan
to & ardentior. Manent te commilitones tui iam

ad proelium accincti: iam in ipso procinctu: in ipso
cardine: in ipso articulo. Expergiscere igitur / agedū:
Incipe / dimidium facti qui cœpit habet. Cateris ad
res arduas suæ solent esse uxores impedimento: tibi
uero tua & adiuuamento erit & ornamento: quæ in omni
uita uirum amulans / & in hoc quoque pugnae genere
uirago prorsus / te interdum (pace tua dixerim) præ
currēs: eadem qua tu uocatione uocata est. Veni igitur
amabo deuote Deo: Veni expectate diutius: Sic
iubet imperator ille optimus. Veni iam dudum si
mens non leua fuisset: Veni iam pridem uenture mi
les: Veni uocate diuinitus. Iam uulneratus es: Iam
saucius. Iam ardes. Eia habes: scio. Quotidie cōfluūt
undique eruditissimi quique certantes / dedecus est nō esse
primum. Non patitur moram Christus: Christus
te uocat: Aduola. Christus te amat: redama. Chri
stus imperat: obtempera. Iam bellum indixit impe
rator ille coelestis: iam uexillum in arce posuit. Iam
classicum cecinit. Iam duces elegit: copias collegit:
exercitum parauit. Quid plura? Iam classem pro
cinctam uides. Tu quid moraris? Quid hesitas?
Quid expectas? Num calendas græcas? Num dum
defluat amnis? At ille labitur & labetur in omne
uolubilis æuum. Quid metuis? Quid expauescis?
Quid erubescis? Non ne scis quod insimulari quiuis
etiam innocens potest: reuinci tamen nisi nocens nō
potest. Sed non desunt sequioris ingenii plurimi.
Neque enim me fugit / qui tuum passim deferant no
mē: qui te insimulēt / multisque iurgiis cauillisque laceſſāt /
tibi quotidie illudētes exclamātesque: Vbi tot armorū

strepitus: tot tubarum clangores: tot fulmina: tot
tonitrua: tot turbines: ubi illæ tam instructæ phalan
ges: ubi alata agmina: ubi cathaphracti exercitus: in
quo (dic nobis) diribitorio recensentur: in quo sti
pendia numerantur: Num forssitan pulsabit ille ter
ram pede & scaturient: Num terram inspuet / & pro
siliat: Dic moueant saltem uel formicinum gradū
empusæ istæ: Dic moueāt uel testudineum passum
ridiculæ istæ manduces: piacularia ista terriculamē
ta. Hem hominis imprudētiā. Deciperis bone ado
lescens. Nugamenta ista sunt: obde auribus caras.
Vmbra inq̃ sunt: nocturna simulachra sunt & quasi
lemures: qui una cum dicto aduolant: uno tempo
ris momento & oriuntur & occidunt: & cum sunt /
nihil omnino sunt. Plus timoris incutiūt q̃ moero
ris. Vere umbræ: quæ quanto discedis longius: tātō
concrescunt magis: quanto propius accedis: tātō de
crescunt magis: tantoq; ocius euanescent: quæ dece
cedente sole duplicantur: ascendente restringūtur:
& quasi gygātei colossi primum / paulatim & in pyg
meorum defluunt breuitatem: & tādē ad nihilū
rediguntur. O sapientes (libet enim uos hoc nomi
ne honoris gratia appellare) ubi uestra qua tam elatī
estis sapientia: Vbi uestra qua (ut inquit Cyprianus)
uos ipsos implanatis sciētia: Motus coeli non uide
tur. Sonus coeli (ut platonice loquar) non auditur:
& tamen tanta rotatione agitur: tam celeri impe
tu fertur: ut ex ueloci ipso indefessoq; motu nō mo
ueri uideatur. Et tamen tam uehementi excedentiq;
sonitu omnia quatiuntur: ut & Nili Catadupa si cū
coelo conferas / obmutescant omnino: & ipsum ex

nimio sensibili non sentiatur / non exaudiatur. Umbras appellatis. Esto umbræ sint. Quid tū? Meræ / uanæ / imaginariæ / & præter nomē nihil. At umbræ cuius rei sunt umbræ? Non ne corporū? Si umbræ igitur antecedunt / subsequuntur & corpora / corpora ferrea / corpora aenea / nullis cedētia uiribus / nullis molliēda carminibus. Magna & operosa moles nutat diu / diu quatitur / plura defunt / plura requiruntur ad motum / Mota uero atq; abacta laxatis quodāmodo catenis præcipitatur / debachatur / depopulatur / nullis detēta habenis / nullo freno / nullis repagulis. Non tunc formicinus / nō tunc testudineus gradus / sed fatales spumantium equorū saltus / nauium cursus / serpētum uolatus / inundatio populorum / miserabiliorq; q̄ ulla unq̄ antea italiæ calamitas. Dicant me alii delirasse / exhibeant mihi quātūlibet negotii / nihil refert / modo tu nobis audias. Publicis in te execrationibus inuehatur / tu tamen nostra iussa capeffe. Oracula hæc ueluti insomnia rideant / ueluti exposititia cōmēta contemnāt / Tu tamen e cælo ædita / e diuino sinu decerpta ne dubita. Umbras esse effutiāt & fanaticas nugas / Tu tamen murus aeneus esto. Quid .n. ad te tam temporariæ famæ dispēdium? Neminem seduco / nemini fucum facio / non decipio quenq; Verum si ceteros omnis / nunq̄ te fili. Filii .n. te loco habeo. Ipsi tandem a se ipsis seducti deceptiq; suæ perfidiæ non īmeritas luent poenas. Tu ī salutaribus tabernaculis sospes incolumisq; receptus iocūdissimo illo cantico delectabere. Gloria in excelsis Deo / & in terra pax hominibus bonæ uoluntatis. Concident ergo
d i

te totis uerbis: totis uoluminibus: uexent: lacerēt:
cōtumelias irrogēt tam tibi foelices q̄ sibi infames.
Aequo tamē fer animo. Hæ enim tutum te reddēt
ne aut innocentia flos pestifero inanis gloria flatu
marcescat: aut humana istius laudis uano auctora
mento/ aternitatis stipendia defraudētur. Hirciant
igitur quantūlibet: baubentur: allatrent: Tu perge
coeptū iter intrepidus/ & de illorū nequitia atq; mi
seria/ quod alias cū ī isto adhuc diuersorio cōmora
rer/ te monui/ quātum ipse debeas Deo perpende:
qui sedentē te quoq; in umbra mortis illuminauit:
& de illorum coetu translatus/ qui in densissimis
tenebris deuii huc illuc sine duce bachantur/ filiis
lucis associauit. Sonet uox illa dñi/ suauissima ī auri
bus tuis sēp. Sine mortuos sepellire mortuos/ suos.
Tu me sequere. Fuge igitur eorū sermōes: fuge etiā
ac nihilo secius hirundinum cantus: quæ uere ipso
domum tuam confluunt: hyeme uero fugam arri
piunt. Fuge intempestiua illa murmura: & impor
tunos muscarū susurros/ quæ ī culinam ipsam una
cū nidore accedunt: una cum nidore recedūt. Clau
deq; obsecro & obstrue aures huiuscemōi syrenum
cātibus/ & quod Vlyxes nudus & naufragus/ si qua
fides habetur Homero/ consecutus est: tu nuptiali
hac uel militari potius ueste indutus christiana ue
ritate consequere. Veni igitur: ueni tandem uel de
curio uel dux ad hanc militiam bonis auibus coop
tate. In uado res est: in portu nauigas. Non te deti
neat pudor/ cum pudor sit detineri. Non uani hæc
umbra sæculi/ quam tu a prima/ ut uidebaris/ pueri
tia es aspernatus. Non exitiales illæ uoluptates: me

dicata quodammodo animorum meretricula: quæ
te alliciunt ut inficiant: inficiunt ut strangulent:
quæ lōge minus cum uirtute coeunt q̄cum magne
te adamas. Non opes illæ regales/imo potius leta
les/sordidissima quasi terræ excrementa: quæ quan
to plura possideas/tanto a pluribus infoelix ueluti
mancipium possideris. Nō falsi spes honoris: quem
tu & expertus es quantum habeat oneris/ & q̄ facile
agat impreceps eo ambitu laborantes/ aliorum pe
riculo doctus intelligis. Non uulgi illa/ quam tan
ti faciunt/aura gratiolaq; nō rumor splendorq; po
pularis: non inanis illa demum atq; ubiq; decanta
ta gloriola: quæ tam angusto istius orbis limite cir
cumscribitur: tamq; miserādo/ut ita dicam/gurgu
stio lo præfinitur. Depone/depone istam queso sar
cinulam: non sacculo tibi/non pera opus est. Non
cōueniūt Socrati sicionii calcei: nec tibi sicionii mo
res: Nauus es: Scitus es: Tenes qd uelim. Exime te
iam terrenis laqueis: quibus iā diu/ne tibi blādiar/
ne tuis auribus insidias faciā/te eximere oportuit.
Rumpe cum propheta uincula eorum/ & proice
abste iugum ipsorum. Indue nouum hominem.
Veni iterum si laboras ad Christū. Veni ad Christū
si oneratus es/ & Christus reficiet te. Abnega iterū
te metipsum. Tolle: tolle efficacius crucem tuam
& sequere Christum: sequere re non uerbis: immo
& re & uerbis: mente & animo: animo & corpore.
Quicumq; Christum sequitur/ in regnum Christi
ueniat. Veniat Florentiam: ubi solus Christus im
perat. Vbi lumen missum cœlitus: ubi lumen ful
get clarius. In quo lumine uidebis omne lumen/

d ii

lumen in ipso mundo ab ipso archetypo mundo
illuminatum. Lumen omnē hominē uenientem
in hunc mundum supra ipsum mūdum illumina
turū. Eluminaturum autē omnē hominē terrenis
istis sordibus tabescentem/ ac se se in prærup̃ta ista
mūdana præcipitatem. Tu igitur qui iam diu te ab
ipsis humanis curis: quæ incautos omnes exedūt &
ignauos/ me duce abdicare debuisti. Extra aleā po
situs/ si me audies: extra fortunæ ictum: non potes
hoc tibi iniunctum a Deo negotium nō suscipere:
Non potes hūc ab eo: cuius iugū suaue est & onus
leue/ demandatū laborem nō forti animo sustine
re. Vbi enim est benignitas tua Nepos benigne: si
erga Christum tam benigne uocantē/ non es respō
dēdo benignus? Vbi est uirtus illa tua? Vbi robur?
Vbi magnitudo animi: quam præte fers? Vbi plena
illa/ quam legitime profiteris/ multiplex philoso
phia? Vbi sublimis illa cuius iam iam refers isignia
diuinorum scientia/ primaq; sapientia? Non ne (ut
uere est apud Euripidem) sapiens ille qui sibi ipsi
prodesse nequit/ nequicq; sapit. Rumpe igitur rūpe
moram: & in ipsū tranquillissimū portū te recipe/
tot quōdā animi defuncte p̃iclis. In quo arma cude
re: impedimenta parare queas: ut tandem igneo lu
mine circūfusus/ ac Deo plenus/ sacratæ militiæ iu
ramento auctoratus pro Christo cōferas manus cū
hostibus: ita ut nō modo coronatus nō uencas: nō
modo promissum tibi æs tanq̃ infrequēti militi nō
resignetur: sed de hostibus ipsis triumphans cūctis
tādem laboribus exanclatis ueluti emeritus exauc
toratusq; in patriam reuocatus sexquipler stipēdiū.

tanq̃ prætorius nō precario / sed donario consequaris. Ad hoc te non modo exhortatur: sed acerrimis admotis calcaribus / siquid habes sensus cōmunis / instigat & impellit secundum somnium. Sex eīm aquilæ: sex philosophorum genera: qui quantū in se est / diuinum solem per gradus quosdam intuentur / significasse uidentur. Primi enī in corpore Dei umbrā: alteri in cælo dei leges: tertii in animo Dei similitudinē: quarti in angelo Dei imaginē: quinti in diuina (quod a Cicerone factum est nomē) essentia diuinæ ideas sub nube tamen & i enygmate cōtemplantur. Sextus uero philosophorum ordo cuius tu paulopost principatum geres / is esse intelligitur: qui cæteris doctrinarum generibus suffultus munitusq; / theologia duce suis utiq; opibus suffar cinata: fide: spe: charitate / tribus quasi funalibus uiam monstrantibus i diuinæ lucis abyssum solus demergitur: indeq; ueluti ex ara tanquam incendia ria auis carbonem ferens. i. consumata illius charitatis ardorem / amore diuino diuinitus omnia complet. Tu igitur Aliete (id enī sexto illi aquilarū generi nomen inditū est) ad gagatē lapidem oculos terge: qui aqua accēditur: serpētes fugat: nihil igne deperdit: qui prægans intus est: colore fuluo: figura tereti: quem Zoroastres omnibus lapidibus prætulit: cuiq; maximam tribuit potestatem: hoc est: penitudinis flumine animum mentemq; purga: in quo omne demonum robur emasculatur: amoris flamma nutritur: uirtutum omnium foetura phibetur: i quo fuluus color / qui ex ruffo uiridiq; constat. i. spes charitasq; præpollens: lōgam omnibus

sublinemq; aternitatem pollicetur. Nidifica præ
terea ad instar aquilæ i petra & arbore. In petra qui
christus est. In arbore/ per quam coelestium rerum
contemplatio designatur. Cōcipe quoq; & tu oua
terna Trinitatis imaginem naturæ instinctu signifi
cātia: Trinitatem paulopost cum aquilino aspectu
tum olorino cantu foeliciter pariturus. Quamob
rem aquila iam diuina aduola quæso indefessis pen
nis: ac te i huius phoenicis nidū/ in cōmune utriq;
cōtubernium recipe diuini louis ales/ nouam cum
phoenice sobolē propagaturus: quæ aduersos sem
per solis radios intuens nunq; deflectens/ amplif
simum illud/ quod a deo optimo maximo sibi de
legatum est/ munus/ te duce foeliciissime possit obi
re. Quibus dictis ille aliquantulū gestiens/ ac nos
ualere iubens/ qua parte capricornus ascēdit/ remea
uit in coelum. Magna ilico aquilarum caterua co
mitatus ditatusq; Sol: per corneam/ ut mihi uide
batur/ portam in nostrum/ quod græci dicunt emi
spherion ingressus somno me excitauit: ac tantarū
rerum nouitate attonitum/ uelutiq; apoplexia ob
stupefcentem missum fecit.

¶ Habes optime princeps nostrum quaecunq; est
sonium: in quo tibi somnoria (ut Varro appellat)
imagines: in quo decretoria portēta: piacularia pro
monstra: cliuia auspicia: postulariaq; auguria obi
ter occurrent: in quo secūdiora etiam prodigia: au
gustioraq; uaticinia offerētur. Quæ omnia quæad
modum dormientibus nobis non sine stupore ob
uersabantur: ita peruigili tibi atq; insomni acriori
sunt examine pensitanda. Tibi inq; princeps. Sicut

enim piaculū erat apud gētiles ex omni ligno Mē-
curiū cōficere: Sic quoq; nephas est / hac uel obuio
cuiq; atq; gregario lancināda / ut itadicā / uel passim
cuicūq; prapostera aui lustrato dilaniāda exponere
uel Momo ipsi ueluti membra Penthei laceranda.
Sed tibi fas est / tibi profecto / cui percipiēdi huius
mysterii atq; probādi lumen infusū est / tanq̃ signa
& notas futurorū cognoscēdas prābere. Habes prae-
terea una cū somnio ueluti corollariū quoddā &
auctariū Pici patruī tui oraculū / oscinū quasi augu-
rium. Meditare quaeso illud dies atq; noctes / ac sa-
pius memoria repete efficax quidem ipsū & cōiecta-
riū / tibi nepoti suo uel diuino etiā iussu dedicatū /
fidele tāti uiri testimoniū: animi mei indicē: īscrip-
tos meo chyrographo de sua nostraq; sētētia pugil-
lares: propheta quoq; nostri si placet apologiā. Ha-
bes demū eiusdē patruī tui missā e coelo uocē: nun-
tium diuinū: uocationē tuā: eā quaeso arrectis auri-
bus audi / atq; manibus pedibusq; exaudi. Multa q̃
dem eius erga te extāt promerita: Sed quod cū hoc
conferre possis / inuenies nullū. In ceteris. n. ingra-
tus / in hoc nō beneficiorū modo: sed tua quoq; sa-
lutis immemor esses: nisi quā in morem gerēdo re-
posita est gratiam referres. Non potest hac accepti-
ratio subduci colligiq; Non potest tanta / ut ita di-
cam / aris alieni summa a te uel hoc uno nomine
conflata expungi nisi dissoluas agendo. Agendo
enim hac quā integra tamen apud te semper esse de-
bet: gratia referetur. Agendo etiam omnis hac uir-
tus coalescet. Agendo tādem salutarem deā salu-
ti maētans hostiam saluti tuae optime consulueris.

Sed quid ego dum te ad agendum exhortor, tam inepta exhortatione detinco? Vale itaq; princeps diuino auspicio foelix. Cui nos quantum in nobis erit ueluti lixæ atq; calones uel saltem uice cotis libētissime suppetias feremus: ut si nos tam pretioso circūfluere auro non ualemus, aliquam saltem rarissimi istius questus particulam quasi suffarranei & (ut est apud Festū) quartarii reportemus! Vale iterū nostri memor. Cal. Septēbres. M. cccclxxxvi

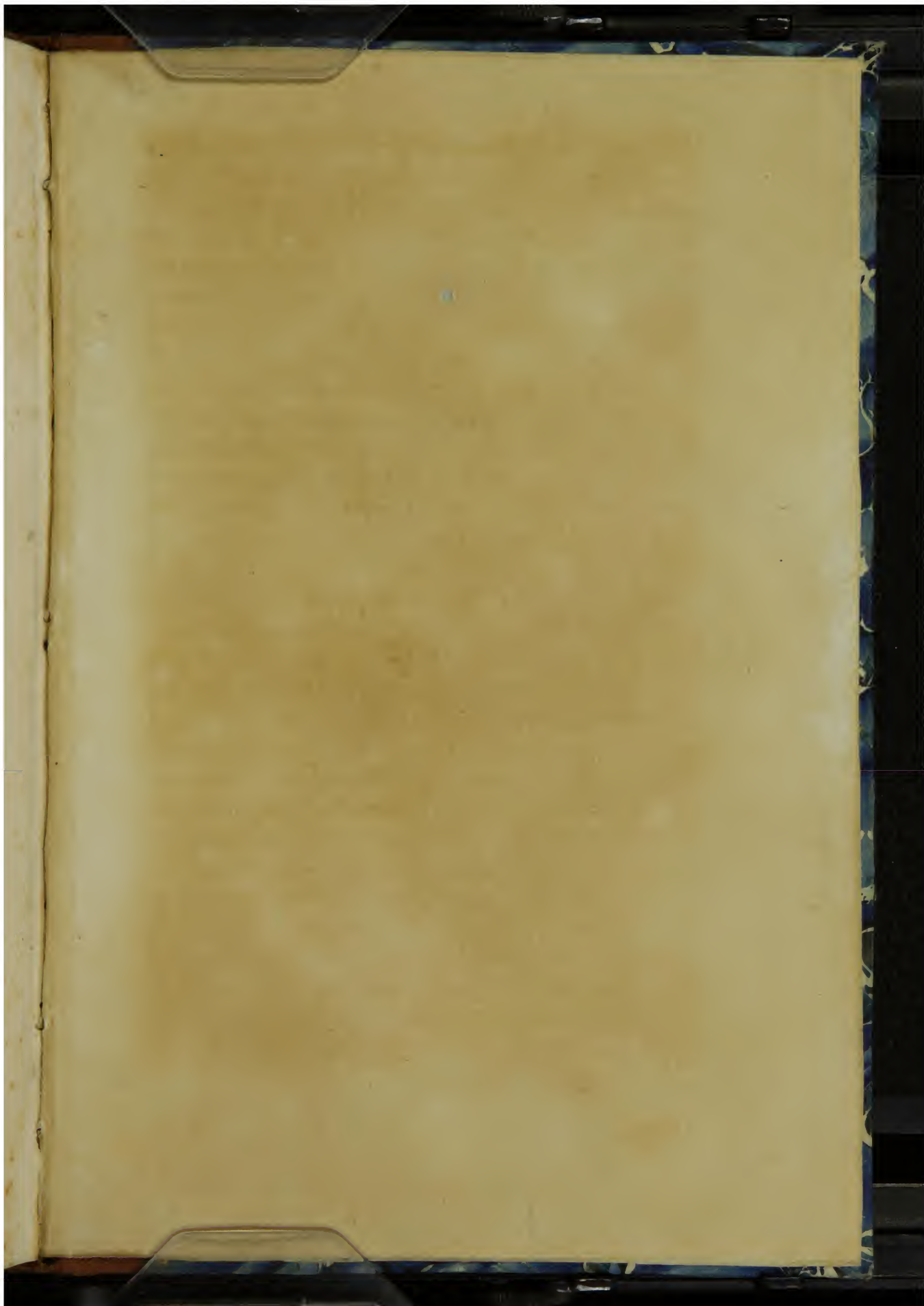
IMPRESSIT

Ex archetypo Ser Laurentius De
Morgianis Anno Salutis
M. CCCCLXXXVII.

Octauo idus Maias
FLORENTIAE

cc. 28 riscontrate e numerate.

Febbraio 1913

SS.